

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૧૭૬૯ / ૨૦૧૯

સાથે

સિવિલ એપિલિકેશન (મનાઈહુકમ માટે) નં. ૨ / ૨૦૧૯

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૧૭૬૯ / ૨૦૧૯ માં

સાથે

આર/સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૧૩૦૫૪ / ૨૦૧૯

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. આર. બ્રહ્મભટ્ટ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી વી. પી. પટેલ

૧.	શું સ્થાનિક અખબારોના પત્રકારોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપવામાં આવી શકે છે?	
૨.	રિપોર્ટરને રીફર કરવું કે નહીં?	
૩.	શું ન્યાયમૂર્તિશ્રી ચુકાદાની આખરી નકલ જોવા માંગે છે?	
૪.	શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ કરવામાં આવેલા કોઈપણ આદેશ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર પ્રશ્નનો સમાવેશ થાય છે?	

=====

પ્રફેશકુમાર જયંતિલાલ સોની

વિરુદ્ધ

પંકજકુમાર મંગળદાસ પટેલ

=====

ઉપસ્થીતી:-

એસસીએ ૧૧૭૬૯ / ૨૦૧૯

અરજદાર(રો) નં. ૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮ માટે વિ. સીનિયર વકીલ શ્રી બી. બી.

નાયક સાથે વિ. વકીલ શ્રી એકાંત જી. અહૂજા (૫૩૨૩)

અરજદાર(રો) નં. ૧,૨,૩,૪,૫,૬,૭,૮ માટે વિ. વકીલ શ્રી આર. એચ.
રૂપાંતરેલીયા (૬૨૧૨)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૨-૩ માટે ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી મનિષા લવકુમાર

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ માટે વિ. સીનિયર વકીલ શ્રી જલ સોલી ઉનવાલા સાથે
વિ. વકીલ શ્રી મૌસમ આર. યાફ્રિક (૩૬૮૯)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧ માટે વિ. વકીલ શ્રી નીરદ ડી. બુચ (૪૦૦૦)

ઉપસ્થીતી:-

એસસીએ ૧૩૦૫૪ / ૨૦૧૯

અરજદાર(રો) નં. ૧ માટે વિ. સીનિયર વકીલ શ્રી બી. બી. નાયક સાથે વિ.
વકીલ શ્રી એકાંત જી. અહૂજા (૫૩૨૩)

અરજદાર(રો) નં. ૧ માટે વિ. વકીલ શ્રી આર. એચ. રૂપાંતરેલીયા (૬૨૧૨)

સામાવાળા(ઓ) નં. ૧-૨ માટે ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી મનિષા લવકુમાર

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી એસ. આર. બ્રહ્મભટ્ટ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી વી. પી. પટેલ

તારીખ : ૧૬/૧૦/૨૦૧૯

મૌખિક ચુકાદો

(પર : માનનીય ન્યાયમૂર્તિશ્રી વી. પી. પટેલ)

૧. ગુજરાત સરકારના સામાવાળા નં.૨ – નામાંકિત અધિકારી દ્વારા વિવાદ અરજી નં.૮/૨૦૧૮ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૪.૭.૨૦૧૯ ના આક્ષેપિત આદેશથી નારાજ અને અસંતોષ પામીને અરજદારો દ્વારા ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ આ રિટ અરજી દાખલ કરવામાં આવી છે, જે દ્વારા સામાવાળા નં.૧ દ્વારા ગુજરાત લોકલ ઓથોરિટીઝ (ડિસકવોલિફિકેશન ઓફ મેમ્બર્સ) રૂલ્સ ૧૯૮૭ (ટૂંકમાં "૧૯૮૭ ના નિયમો") ના નિયમ ૬ સાથે વાંચતા ગુજરાત પ્રોવિઝન્સ ફોર ડિસકવોલિફિકેશન ઓફ મેમ્બર્સ ઓફ લોકલ ઓથોરિટીઝ ફોર ડિફેક્શન એક્ટ, ૧૯૮૬ (ટૂંકમાં "૧૯૮૬ નો કાયદો") ના સેક્શન ૩ હેઠળ દાખલ કરાયેલી અરજી મંજૂર કરવામાં આવી છે અને વર્તમાન અરજદારોને કપડવંજ નગરપાલિકાના સભ્યો તરીકે અયોગ્ય જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.

૨. અરજદારો માટે વિ. વકીલ શ્રી એકાંત જી. અહૂજા સાથે ઉપસ્થિત રહેલા વિ. સીનિયર વકીલ શ્રી બી.બી.નાયક અને સામાવાળા નં.૧ માટે વિ. વકીલ શ્રી મૌસમ આર. યાજ્ઞિક તથા વિ. વકીલ શ્રી એન.ડી.બુચ સાથે ઉપસ્થિત રહેલા વિ. સીનિયર વકીલ શ્રી જલ સોલી ઉનવાલા અને

સામાવાળા નં. ૨ અને ૩ માટે ગવર્નમેન્ટ પ્લીડર સુશ્રી મનિષા લવકુમાર શાહને સાંભળ્યા.

૩. અરજદારોએ અરજીના પેરા ૮ માં નીચે મુજબની રાહતો માટે પ્રાર્થના કરી છે:

"(એ) આપના લોર્ડશિપ આ અરજી એડમિટ કરવા કૃપા કરે;

(બી) આપના લોર્ડશિપ મંડામસની રિટ અથવા અન્ય કોઈ યોગ્ય રિટ, આદેશ અથવા નિર્દેશ જારી કરીને અને સામાવાળા નં.૨ દ્વારા વિવાદ અરજી નં.૮/૨૦૧૮ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૪.૭.૨૦૧૮ નો આક્ષેપિત આદેશ રદ અને સેટ અસાઈડ કરીને આ અરજી મંજૂર કરવા કૃપા કરે;

(બીબી) આપના લોર્ડશિપ આ અરજી મંજૂર કરવા કૃપા કરે અને કપડવંજ નગરપાલિકાની તારીખ ૩૧.૭.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી સામાન્ય સભાની કાર્યવાહી તેમજ કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ તરીકે સામાવાળા નંબર ૧ ની ચૂંટણીને રદ અને સેટ અસાઈડ કરતી મંડામસની રિટ અથવા કોઈ યોગ્ય રિટ અથવા નિર્દેશો જારી કરવા કૃપા કરે.

(સી) અરજીના એડમિશન, સુનાવણી અને આખરી નિકાલની પેન્ડન્સી દરમિયાન સામાવાળા નં.૩ ખેડાના ડિસ્ટ્રિક્ટ કલેક્ટરને કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખના પદ માટે નવી ચૂંટણીની પ્રક્રિયા શરૂ કરતા રોકવા;

(ડી) આ અરજીની પેન્ડન્સી અને આખરી નિકાલ દરમિયાન, સામાવાળા નં.૨ દ્વારા વિવાદ અરજી નં.૮/૨૦૧૮ માં પસાર કરવામાં આવેલ તારીખ ૪.૭.૨૦૧૮ ના આક્ષેપિત આદેશની અમલવારી, અમલીકરણ અને કામગીરી પર સ્ટે આપવા કૃપા કરે;

(ઈ) આ અરજીની પેન્ડન્સી અને આખરી નિકાલ દરમિયાન, અરજદાર નં.૧ ને કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ અને સભ્ય તરીકે કાર્ય કરતા અથવા ફરજ બજાવતા અટકાવવામાં ન આવે; અને તે જ રીતે અરજદારો નં.૨ થી ૮ ને કપડવંજ નગરપાલિકાના સભ્યો તરીકે અટકાવવામાં ન આવે;

(એફ) અન્ય કોઈ યોગ્ય અને ન્યાયી આદેશ/આદેશો પસાર કરવા."

જ. કેસની હકીકતો:

જ.૧ અરજદારો તારીખ ૨૯.૧૧.૨૦૧૫ ના રોજ યોજાયેલી સામાન્ય ચૂંટણીમાં ભારતીય જનતા પાર્ટી (ટૂંકમાં "બીજેપી") ના પ્રતીક પર પાંચ વર્ષ માટે કપડવંજ નગરપાલિકાના ચૂંટાયેલા સભ્યો છે. કપડવંજ નગરપાલિકાની સામાન્ય ચૂંટણી સાત વોર્ડ માટે અને કુલ ૨૮ કાઉન્સિલરો (દરેક વોર્ડ માટે ૪ કાઉન્સિલરો) માટે યોજાઈ હતી. તેમાંથી ૧૫ ઉમેદવારો બીજેપી સાથે સંકળાયેલા હતા, એક ઉમેદવાર ઈન્ડિયન નેશનલ કોંગ્રેસ પાર્ટી સાથે સંકળાયેલ છે અને બાર અપક્ષ ઉમેદવારો ચૂંટાયા હતા. ગુજરાત નગરપાલિકા (ઈલેક્શન) રૂલ્સ ૧૯૯૪ ના નિયમ ૬૮ હેઠળ કપડવંજ નગરપાલિકાના ઈલેક્શન ઓફિસર દ્વારા તે અસરમાં તારીખ ૨.૧૨.૨૦૧૫ ની અસાધારણ ગેઝેટમાં નોટિફિકેશન પ્રકાશિત કરવામાં આવ્યું હતું. [પૃષ્ઠ ૧૫૫ થી ૧૫૭]

જ.૨ ડિસ્ટ્રિક્ટ મ્યુનિસિપલ ઈલેક્શન ઓફિસર એન્ડ કલેક્ટર, ખેડા દ્વારા પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખના પદ માટે તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજ ચૂંટણી યોજવા માટે ગુજરાત નગરપાલિકા (પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખ) ચૂંટણી નિયમો ૧૯૬૪ ના નિયમ ૩ અને ૪ હેઠળ તારીખ ૨૫.૫.૨૦૧૮ ની નોટિસ જારી કરવામાં આવી હતી. [પૃષ્ઠ ૧૫૯]

જ.૩ અરજદાર નં.૧ ને તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ની મીટિંગમાં કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ તરીકે ચૂંટાયેલા જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. આવી મીટિંગમાં, ૨૮ સભ્યોમાંથી ૨૫ સભ્યો ઉપસ્થિત રહ્યા હતા. સદર મીટિંગ માટે બીજેપીના ચૂંટાયેલા સભ્યોને વ્હાઈપ જારી કરવામાં આવ્યો હતો પરંતુ વ્હાઈપ / મેન્ડેટનું પાલન કરવામાં આવ્યું ન હતું અને અરજદારોએ સદર વ્હાઈપથી વિપરીત કાર્ય કર્યું હતું.

જ.૪ સામાવાળા નં.૧ એ તારીખ ૨૮.૬.૨૦૧૮ ના રોજ ૧૯૮૬ ના કાયદાના સેક્શન ૬ સાથે વાંચતા ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૬ હેઠળ ડેક્રિએટેડ ઓથોરિટી, ગુજરાત સમક્ષ રિટ અરજી / અરજી દાખલ કરી હતી, જેમાં અરજદારોએ ઉપસ્થિત થઈને તારીખ ૧૮.૧૨.૨૦૧૮ નો તેમનો સોગંદનામા પરનો જવાબ દાખલ કર્યો હતો. તેનો પ્રત્યુત્તર સામાવાળા નં.૧ દ્વારા તારીખ ૬.૬.૨૦૧૮ ના રોજ દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. અરજદારોએ ત્યારબાદ તારીખ ૨૪.૬.૨૦૧૮ ના રોજ તેનો પુનઃ પ્રત્યુત્તર દાખલ કર્યો છે.

જ.૫ ડેક્રિએટેડ ઓથોરિટીએ, તારીખ ૪.૭.૨૦૧૮ (૧.૭.૨૦૧૮) ના આદેશથી, સામાવાળા નં.૧ ની અરજી / અરજી મંજૂર કરી છે અને કપડવંજ નગરપાલિકામાં અરજદારોને તેમના સંબંધિત હોદ્દા પરથી અયોગ્ય ઠેરવ્યા છે.

જ.૬ આ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૧૦.૭.૨૦૧૯ ના રોજ નોટિસ જારી કરાતા, સામાવાળા નં.૩ એ કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ પદ માટે તારીખ ૩૧.૭.૨૦૧૯ ના રોજ ચૂંટણી યોજવા માટે તારીખ ૨૬.૭.૨૦૧૯ ના રોજ નોટિસ / એજન્ડા જારી કર્યો હતો. અરજદારોને તારીખ ૨૭.૭.૨૦૧૯ ના રોજ સદર નોટિસ વિશે જાણ થઈ જેમાં જણાવાયું હતું કે તે ચોથો શનિવાર હોવાથી હાઈકોર્ટમાં રજા હતી અને પછીનો દિવસ રવિવાર હતો. અરજદારોએ તારીખ ૨૮.૭.૨૦૧૯ ના રોજ સ્પેશિયલ સિવિલ એપ્લિકેશન નં. ૧૩૦૫૪ ઓફ ૨૦૧૯ રિટ અરજી દાખલ કરી જે તે જ દિવસે સુનાવણી માટે લેવામાં આવી હતી અને આ કોર્ટે નોટિસ જારી કરી અને સદર અરજીના આખરી પરિણામને આધીન ચૂંટણી યોજવાની મંજૂરી આપી હતી. સદર આદેશમાં વધુમાં સ્પષ્ટપણે જણાવાયું છે કે સામાવાળા નં.૩ એ આ કોર્ટ દ્વારા તારીખ ૨૮.૭.૨૦૧૯ ના રોજ પસાર કરવામાં આવેલા સદર આદેશ વિશે ઉમેદવારોને જાણ કરવાની રહેશે. તારીખ ૩૧.૭.૨૦૧૯ ના રોજ યોજાયેલી મીટિંગમાં સામાવાળા નં.૧ પ્રમુખ તરીકે ચૂંટાયા છે.

પ. પક્ષકારોની દલીલો:

પ.૧ અરજદારો માટેના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે દલીલ કરી છે કે સામાવાળા નં.૧ / મૂળ અરજદારે ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૬ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી. અરજદાર / સામાવાળા નં.૧ એ નામાંકિત

અધિકારી સમક્ષ કેટલાક દસ્તાવેજો રજૂ કર્યા છે. સદર દસ્તાવેજોની નકલ આ અરજીમાં એનેક્ષર તરીકે રજૂ કરવામાં આવી છે.

પ.૨ અરજદાર માટેના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે દલીલ કરી હતી કે સામાવાળા નં.૨ નો આક્ષેપિત આદેશ કાયદાની દ્રષ્ટિએ ખામીયુક્ત અને ગેરકાયદેસર છે તથા રેકૉર્ડ પરના પુરાવા વિરુદ્ધનો છે. તે કાયદાના પ્રસ્થાપિત સિદ્ધાંતથી વિપરીત છે.

પ.૩ આક્ષેપિત આદેશ પ્રથમ દર્શનીય રીતે પૂર્વગ્રહયુક્ત છે કારણ કે સામાવાળા નં.૨ – ઓથોરિટી ગુજરાત સરકાર હેઠળ કામ કરી રહી છે – જે બીજેપીની વર્તમાન શાસક પક્ષ છે જેણે અરજદારોને પક્ષમાંથી સસ્પેન્ડ કર્યા છે. આક્ષેપિત આદેશ રાજ્ય સરકારના શાસક પક્ષના પ્રભાવ હેઠળ પસાર કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી આક્ષેપિત આદેશ કાયદાની નજરમાં ટકી શકે તેમ નથી. અરજદારો માટેના વિ. વકીલે દેવાભાઈ પર્વતભાઈ આવાદિયા અને અન્ય વિ. સક્ષમ અધિકારી, એન્ટી ડિક્લેક્શન એક્ટ દ્વારા નિમણૂક પામેલ અને અન્યના કેસમાં ૨૦૦૯ (૩) જીએલએચ ૩૮૫ માં રિપોર્ટ થયેલા ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે, જે તેમના જણાવ્યા મુજબ, અરજદારોના કેસને સંપૂર્ણ રીતે આવરી લે છે.

પ.૪ જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણ દ્વારા જારી કરાયેલ મેન્ડેટ અરજદારોને બજાવવામાં આવ્યો ન હતો કારણ કે અરજદારોની સહીઓ

મેળવવામાં આવી નથી અને તેથી કોઈ પણ રીતે અરજદારોને વ્હાઈપ (મેન્ડેટ) ની જાણ હોવાનું માની શકાય નહીં.

પ.પ મીટિંગના ચેર-પર્સને જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલ કહેવાતા મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) ની ચકાસણી કરવી જોઈતી હતી. તેમ ન કરવાથી, અરજદારો માટે ગંભીર અન્યાય થયો છે. તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ની મીટિંગ સમયે આવો કોઈ મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો ન હતો. તેનો અર્થ એવો સ્પષ્ટપણે તારવી શકાય કે પક્ષ દ્વારા સામાવાળા નં.૧ ની તરફેણમાં ક્યારેય કોઈ મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો. અરજદારોને અયોગ્ય ઠેરવવાના હેતુથી તે પાછળથી મનઘડંત અને બનાવટી ઊભો કરવામાં આવ્યો છે.

પ.૬ અરજદારોએ શુદ્ધ બુદ્ધિપૂર્વકની છાપ અને વિશ્વાસ હેઠળ દરેક કાર્ય કર્યું છે જેમ કે અરજીમાં જણાવેલ હકીકતો પરથી જોઈ શકાય છે. અરજદારોનો પક્ષના આદેશ અથવા મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) નો અનાદર કરવાનો કે ભંગ કરવાનો ક્યારેય ઇરાદો નહોતો. તેમના જે કાર્યો પ્રામાણિકપણે અને શુદ્ધ બુદ્ધિથી કરવામાં આવ્યા છે તેના માટે તેમને જવાબદાર ઠેરવી શકાય નહીં.

પ.૭ અરજદાર નં.૧, ૨ અને ૭ ને વર્ષ ૨૦૧૭ માં પક્ષમાંથી સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી પક્ષના જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા કહેવાતો મેન્ડેટ

(વ્હાઈપ) જારી કરવામાં આવ્યો હોવા છતાં પણ, તે અરજદાર નં.૧, ૨ અને ૭ ના કેસને લાગુ પડી શકે નહીં. અરજદારો માટેના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે વધુમાં રજૂઆત કરી હતી કે અરજદારોએ ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ નો ભંગ કર્યો નથી. વિવિધ સમિતિઓની નિમણૂક કરવાની કાર્યપદ્ધતિ નક્કી કરવા માટે અરજદાર નં.૧ ના પ્રમુખપદ હેઠળ યોજાયેલી તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની મીટિંગ માટે કોઈ મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) જારી કરવામાં આવ્યો ન હતો. એવું માનવામાં આવે છે કે સદર મીટિંગ માટે જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ નો કહેવાતો મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) જારી કરવામાં આવ્યો હતો, બચુભાઈ રમભાઈ મકવાણા વિ. ગુજરાત રાજ્ય એમ. મારફતેના કેસમાં ૨૦૧૨ (૨) જીએલઆર ૯૮૧ માં રિપોર્ટ થયેલા આ કોર્ટના ચુકાદાના પ્રકાશમાં તે અરજદારોને બાધ્ય કરી શકે નહીં.

પ.૮ એવી પણ દલીલ કરવામાં આવી છે કે અરજદારોએ નગરપાલિકામાં કોઈ અલગ જૂથ બનાવ્યું નથી કે તેમણે બીજેપીનું સભ્યપદ છોડ્યું નથી અને અરજદારો દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા જવાબમાં સોગંદ પર તે બાબત જણાવવામાં આવી છે. સદર હકીકત નામાંકિત અધિકારી દ્વારા ધ્યાને લેવામાં આવી નથી. તેમણે તારીખ ૩૧.૫.૨૦૧૯ ના અમરેલી નગરપાલિકાના ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો હતો. ખાનગી સામાવાળા / મૂળ અરજદારે સામાવાળા ઓથોરિટી સમક્ષ સ્વચ્છ હાથોથી સંપર્ક કર્યો નથી અને ઓથોરિટીને ગેરમાર્ગે દોરવાનો પ્રયાસ કર્યો છે.

૫.૯ સામાવાળા ઓથોરિટીએ સામાવાળા નં.૧ ના કથનને પરમ સત્ય તરીકે સ્વીકારી લીધું છે અને અરજદારોને અયોગ્ય ઠેરવતો આદેશ પસાર કર્યો છે. ખુદ અરજદારોનો જ એવો કેસ છે કે આવો મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) મળ્યા પછી અરજદારોએ સહી કરવાની ના પાડી ન હતી. અન્ય સભ્યોને મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) વિશે જાણ કરવામાં આવી હતી અને તેમણે મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) સ્વીકાર્યો હતો તે સાબિત કરવા માટે અન્યથા કોઈ દસ્તાવેજો રજૂ કરવામાં આવ્યા નથી. સામાવાળા નં.૨ – ઓથોરિટીએ ખોટો તારણ કાઢ્યો છે કે અરજદારોએ પક્ષ છોડી દીધો છે અને નવું જૂથ બનાવ્યું છે તથા બીજેપીનું તેમનું પ્રાથમિક સભ્યપદ છોડી દીધું છે. અરજદારો અન્ય કોઈ પક્ષમાં જોડાયા નથી કે અરજદારોએ નવો પક્ષ બનાવ્યો નથી. અરજદારોએ તેમનું રાજીનામું પણ આપ્યું નથી અને અરજદારોનું સરપેન્શન જિલ્લા પ્રમુખ – બીજેપી દ્વારા તારીખ ૨૮.૨.૨૦૧૯ ના રોજ રદ કરવામાં આવ્યું છે. આક્ષેપિત આદેશ કાયદાની દ્રષ્ટિએ ખામીયુક્ત, ગેરકાયદેસર અને બુદ્ધિનો ઉપયોગ કર્યા વિનાનો તથા કાયદાની જોગવાઈઓથી વિપરીત હોવાથી રદ થવા પાત્ર છે. તેથી અરજદારો માટેના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે આ અરજી મંજૂર કરવા અને સામાવાળા નં.૨ દ્વારા વિવાદ અરજી નં.૮/૨૦૧૮ માં પસાર કરાયેલ તારીખ ૪.૭.૨૦૧૯ ના આક્ષેપિત આદેશને રદ કરવા વિનંતી કરી હતી.

૬. સામાવાળા નં.૧ માટેના વિ. સીનિયર વકીલે રજૂઆત કરી હતી કે અરજદાર નં.૧, ૨ અને ૭ મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) અને નિર્દેશોથી વિપરીત કામ કરવા માટે કુખ્યાત છે. અરજદાર નં.૧ ૨૦૧૫ માં નગરપાલિકાના

પ્રમુખ પદ માટે સભ્ય તરીકે ઊભા રહેવા માંગતા હતા અને તેથી અરજદાર નં.૧, ૨ અને ૭ એ બદલો લેવા માટે પક્ષના નિર્દેશોથી વિપરીત કામ કરવાનું શરૂ કર્યું હતું. ૨૦૧૭ માં વિધાનસભાના સભ્યની ચૂંટણી દરમિયાન શ્રી કનુભાઈ ડાભીને પક્ષ દ્વારા ઉમેદવાર તરીકે પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા. ઉપરોક્ત બેઠક પરથી પક્ષના ઉમેદવાર તરીકે શ્રી કનુભાઈ ડાભીની પસંદગી થઈ હોવા છતાં, આ ત્રણેય અરજદાર નં.૧, ૨ અને ૭ પક્ષના હિતને નુકસાન પહોંચાડવાનું કામ કરી રહ્યા હતા અને સદર ઉમેદવારની વિરુદ્ધમાં અને અપક્ષ ઉમેદવારની તરફેણમાં પ્રચાર કરી રહ્યા હતા. તેથી આ ત્રણેય અરજદારોને તારીખ ૧૦.૧૨.૨૦૧૭ ના રોજ બીજેપીના જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદારોએ ચીફ ઇલેક્શન ઓફિસર, જિલ્લા પ્રમુખ, ડિસ્ટ્રિક્ટ કલેક્ટર અને અન્યને સંબોધાયેલા પત્ર વિશે મૌન રાખ્યું છે જેમાં સ્પષ્ટપણે જણાવાયું હતું કે અહીંના અરજદારોએ તેમના પક્ષથી અલગ જૂથ બનાવ્યું છે અને તેમણે પોતાના ઉમેદવારોની તરફેણમાં મતદાન કરવાનો નિર્ણય લીધો છે. એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે એ વાત સાચી નથી કે અરજદારોએ કોઈ અલગ જૂથ બનાવ્યું નથી અને બીજેપીનું સભ્યપદ છોડ્યું નથી. તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી મીટિંગ દરમિયાન, તમામ આઠ અરજદારોએ પક્ષના વડાના નિર્દેશોથી વિપરીત પોતાના અપક્ષ ઉમેદવારને ઊભા રાખવા માટે મોવડીમંડળ તરફથી આવી શકે તેવા નિર્દેશોનું પાલન ન કરવાનો સભાન નિર્ણય લીધો છે.

૬.૧ ચૂંટણીની કાર્યવાહી એક કરતાં વધુ કેમેરામેન દ્વારા મોબાઈલ ફોન અને/અથવા વીડિયો કેમેરામાં રેકૉર્ડ કરવામાં આવી છે. લગભગ એક કલાક સુધી ચાલેલી સમગ્ર કાર્યવાહી સીડીમાં સંપૂર્ણ રીતે રેકૉર્ડ થઈ નથી. વધુમાં એવી દલીલ કરવામાં આવે છે કે અરજદાર નં.૧ બોડીના ખૂબ પ્રભાવશાળી સભ્ય રહ્યા છે અને બળવાખોર સ્વભાવના રહ્યા છે જે જવાબી સોગંદનામા પરથી જોઈ શકાય છે. અરજીમાં અહીં અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા આક્ષેપો જેટલા અસ્પષ્ટ હોઈ શકે તેટલા છે અને તેને સ્વીકારી શકાય નહીં. નામાંકિત અધિકારીએ કાયદાની જોગવાઈઓ, રેકૉર્ડ પરના પુરાવા અને પક્ષકારોની રજૂઆતોને ધ્યાનમાં રાખીને આક્ષેપિત આદેશ પસાર કર્યો છે અને તેથી એવું કહી શકાય નહીં કે આદેશ બુદ્ધિના ઉપયોગના અભાવથી પીડાય છે.

૬.૨ નામાંકિત અધિકારી સામે કરવામાં આવેલા આક્ષેપો ખોટા છે. મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો હતો અને તે મેળવવાની પંચાયત કે નગરપાલિકાના સભ્યની ફરજ છે. પક્ષના પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલ મેન્ડેટની નકલ મેળવવાની કાળજી અરજદારોએ લીધી નથી. તેથી, અરજદારો મેન્ડેટની નોટિસની બજવણી અંગેનો બચાવ લઈ શકે નહીં. અરજદારોએ તેમના સ્ટેન્ડને સમર્થન આપવા માટે નામાંકિત અધિકારી સમક્ષ કોઈની તપાસ કરી નથી. અરજદારોએ અલગ જૂથ બનાવ્યું છે અને સદર હકીકત દસ્તાવેજ પુરાવા દ્વારા સાબિત થાય છે. અરજદારોને અયોગ્ય ઠેરવવા માટે નામાંકિત અધિકારી સમક્ષ પૂરતી સામગ્રી મૂકવામાં આવી છે. પક્ષના નેતા દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશો અથવા મેન્ડેટ (વ્હાઈપ) નું અનાદર

કરવાનું અરજદારોનું વર્તન તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ અને ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની મીટિંગની કાર્યવાહી પરથી સ્થાપિત થાય છે. તેથી સામાવાળા માટેના વિ. વકીલે ભારે ખર્ચ સાથે અરજી રદ કરવા વિનંતી કરી હતી.

૭. વિ. ગવર્નમેન્ટ પ્લીડરે દલીલ કરી છે કે નામાંકિત અધિકારીએ શુદ્ધ બુદ્ધિથી અને કાયદા મુજબ કામ કર્યું છે. નામાંકિત અધિકારીએ પક્ષકારોને સુનાવણીની પૂર્ણ તક આપી છે. નામાંકિત અધિકારીએ કારણોસરનો આદેશ પસાર કર્યો છે. નામાંકિત અધિકારીએ કાયદા અનુસાર આદેશ પસાર કર્યો છે અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવા ધ્યાને લીધા છે. તેથી, આક્ષેપિત આદેશ આક્ષેપપાત્ર નથી અને કોર્ટને ભારે ખર્ચ સાથે અરજી રદ કરવા વિનંતી કરી હતી.

રિટ અરજીમાં ન્યાયિક સમીક્ષાનો વ્યાપ:

૮. માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે સુર્યા દેવ રાય વિ. રામ ચંદર રાય, (૨૦૦૩) ૬ એસસીસી ૬૭૫ માં રિપોર્ટ થયેલા કેસમાં ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળ હાઈકોર્ટ દ્વારા સત્તાનો ઉપયોગ કરવા માટેના પરિમાણો નક્કી કર્યા છે. આ મુદ્દાના વિવિધ પાસાઓ પર વિચારણા કર્યા પછી, માનનીય સુપ્રીમ કોર્ટે ચુકાદાના પેરા ૩૮ માં નીચેના સિદ્ધાંતો તારવ્યા છે:

"આવી બાબતો વારંવાર હાઈકોર્ટ સમક્ષ આવે છે. પુનરાવર્તનના જોખમે પણ અમે અમારા તારણોનો ટૂંકમાં સારાંશ આપીએ છીએ અને તેને નીચે મુજબ જણાવીએ છીએ:—

(૧) સિવિલ પ્રોસિજર કોડની સેક્શન ૧૧૫ માં ૦૧.૦૭.૨૦૦૨ થી અમલી બનેલા ૧૯૯૯ ના એક્ટ નં.૪૬ દ્વારા કરવામાં આવેલ સુધારો બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ અને ૨૨૭ હેઠળની હાઈકોર્ટની હકુમતને કોઈ પણ રીતે અસર કરી શકતો નથી અને કરતો નથી.

(૨) હાઈકોર્ટને તાબેદાર કોર્ટ દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલા વચગાળાના આદેશો, જેની સામે સીપીસી સુધારા અધિનિયમ ૧૯૯૯ ના નં. ૪૬ દ્વારા રિવિઝનનો ઉપાય બાકાત રાખવામાં આવ્યો છે, તે તેમ છતાં હાઈકોર્ટની સર્ટોરાઈ અને સુપરવાઈઝરી હકુમતમાં પડકારી શકાય તેવા છે અને તેને આધીન રહે છે.

(૩) બંધારણના અનુચ્છેદ ૨૨૬ હેઠળ સર્ટોરાઈ, હકુમતની ગંભીર ભૂલોને સુધારવા માટે જારી કરવામાં આવે છે, એટલે કે, જ્યારે તાબેદાર કોર્ટ (૧) હકુમત વિના – જ્યાં કોઈ

હુકુમત ન હોય ત્યાં હુકુમત ધારીને, અથવા (૨) હુકુમતની મર્યાદાઓ ઓળંગીને અથવા પાર કરીને તેની હુકુમતથી વધુ વટીને, અથવા (૩) કાયદા અથવા કાર્યવાહીના નિયમોના ઘોર અનાદર કરીને અથવા જ્યાં કોઈ કાર્યવાહી નિર્દિષ્ટ ન હોય ત્યાં કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોના ભંગમાં કામ કરતી જણાય, અને તેનાથી ન્યાયનો નિષ્ફળતા થાય.

(૪) અનુચ્છેદ ૨૨૭ હેઠળની સુપરવાઈઝરી હુકુમતનો ઉપયોગ તાબેદાર કોર્ટોને તેમની હુકુમતની મર્યાદામાં રાખવા માટે કરવામાં આવે છે. જ્યારે તાબેદાર કોર્ટે એવી હુકુમત ધારી લીધી હોય જે તેની પાસે નથી અથવા જે હુકુમત તેની પાસે છે તેનો ઉપયોગ કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ હોય અથવા ઉપલબ્ધ હોવા છતાં હુકુમતનો ઉપયોગ કોર્ટ દ્વારા કાયદા દ્વારા અપ્રમાણિત રીતે કરવામાં આવી રહ્યો હોય અને તેનાથી ન્યાયની નિષ્ફળતા અથવા ગંભીર અન્યાય થયો હોય, ત્યારે હાઈકોર્ટ તેની સુપરવાઈઝરી હુકુમતનો ઉપયોગ કરવા માટે હસ્તક્ષેપ કરી શકે છે.

(૫) ભલે તે સર્ટોરાઈની રિટ હોય કે સુપરવાઈઝરી હુકુમતનો ઉપયોગ હોય, જો નીચેની જરૂરિયાતો સંતોષાતી ન હોય તો માત્ર હકીકત કે કાયદાની ભૂલોને સુધારવા માટે કોઈ પણ ઉપલબ્ધ નથી: (૧) કાર્યવાહીના ફેસ પર ભૂલ સ્પષ્ટ અને

પ્રત્યક્ષ હોય જેમ કે જ્યારે તે કાયદાની જોગવાઈઓની સ્પષ્ટ અજ્ઞાનતા અથવા સંપૂર્ણ અનાદર પર આધારિત હોય, અને (૩) તેનાથી ગંભીર અન્યાય અથવા ન્યાયની ધોર નિષ્ફળતા થઈ હોય.

(૬) સ્પષ્ટ ભૂલ એ એવી ભૂલ છે જે સ્વયં-સ્પષ્ટ છે, એટલે કે, જે કોઈ લાંબી અથવા જટિલ દલીલ અથવા કારણોની લાંબી પ્રક્રિયામાં પડ્યા વિના સમજી શકાય કે દર્શાવી શકાય. જ્યાં બે તારણો વ્યાજબી રીતે શક્ય હોય અને તાબેદાર કોર્ટે એક દ્રષ્ટિકોણ લેવાનું પસંદ કર્યું હોય, તો તે ભૂલને ધોર કે સ્પષ્ટ કહી શકાય નહીં.

(૭) સર્ટોરાઈની રિટ જારી કરવાની સત્તા અને સુપરવાઈઝરી હુકમતનો ઉપયોગ સંયમપૂર્વક અને માત્ર એવા યોગ્ય કેસોમાં જ કરવાનો છે જ્યાં હાઈકોર્ટની ન્યાયિક વિવેકબુદ્ધિ તેને ન્યાયની ધોર નિષ્ફળતા કે ગંભીર અન્યાય થતો અટકાવવા માટે કાર્ય કરવાનો આદેશ આપે છે. જ્યારે તાબેદાર કોર્ટમાં કોઈ દાવો અથવા કાર્યવાહી પેઝિંગ હોય તે દરમિયાન ઉપરોક્ત બેમાંથી કોઈ પણ હુકમત મેળવવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે અને ભૂલ સુધારવા પાત્ર હોવા છતાં તેની સામે દાખલ કરાયેલી અપીલ અથવા રિવિઝનમાં કાર્યવાહીના અંતે સુધારી શકાય તેવી હોય અને હાઈકોર્ટની સર્ટોરાઈ અથવા

સુપરવાઈઝરી હકુમત મેળવતી અરજી સ્વીકારવાથી દાવા અથવા કાર્યવાહીના સરળ પ્રવાહ અને/અથવા ઝડપી નિકાલમાં અવરોધ ઊભો થાય ત્યારે કાળજી, સાવચેતી અને વિચારણા કરવાની જરૂર છે. હાઈકોર્ટ ત્યાં હસ્તક્ષેપ કરવાનું વલણ ધરાવી શકે છે જ્યાં ભૂલ એવી હોય કે, જો તે જ ક્ષણે સુધારવામાં ન આવે તો, પછીના તબક્કે અસુધાર્ય બની શકે છે અને હસ્તક્ષેપ કરવાનો ઇનકાર કરવાથી ન્યાયનો ઉપહાસ થશે અથવા જ્યાં આવા ઇનકારથી ખુદ દાવો લંબાશે.

(૮) સર્ટોરાઈ અથવા સુપરવાઈઝરી હકુમતના ઉપયોગમાં હાઈકોર્ટ પોતાની જાતને અપીલ કોર્ટમાં રૂપાંતરિત કરશે નહીં અને પુરાવાના પુનઃ મૂલ્યાંકન અથવા મૂલ્યાંકનમાં પરોવાશે નહીં અથવા તારણો કાઢવામાં ભૂલો સુધારશે નહીં અથવા માત્ર ઔપચારિક કે તકનીકી સ્વરૂપની ભૂલો સુધારશે નહીં.

(૯) વ્યવહારમાં, સર્ટોરાઈની રિટ જારી કરવા માટેની હકુમતનો ઉપયોગ કરવાના પરિમાણો અને સુપરવાઈઝરી હકુમતનો ઉપયોગ કરવા માટેના પરિમાણો લગભગ સમાન છે અને ઈંગ્લિશ કોર્ટોથી વિપરીત ભારતમાં હાઈકોર્ટો દ્વારા ઉપયોગમાં લેવાતી હકુમતની વ્યાપકતાએ બે હકુમતો વચ્ચેનો ભેદ લગભગ ભૂંસી નાખ્યો છે. સર્ટોરાઈની રિટ જારી કરવા માટેની હકુમતનો ઉપયોગ કરતી વખતે હાઈકોર્ટ

તાબેદાર કોર્ટોના કૃત્ય, આદેશ અથવા કાર્યવાહીને રદ અથવા સેટ અસાઈડ કરી શકે છે પરંતુ તેના સ્થાને પોતાનો નિર્ણય મૂકી શકતી નથી. સુપરવાઈઝરી હક્કમતના ઉપયોગમાં હાઈકોર્ટ માત્ર યોગ્ય નિર્દેશો જ આપી શકતી નથી જેથી તાબેદાર કોર્ટને તે પછીથી અથવા નવેસરથી કઈ રીતે કાર્ય કરશે અથવા આગળ વધશે તે અંગે માર્ગદર્શન આપી શકાય, પરંતુ યોગ્ય કેસોમાં હાઈકોર્ટ પોતે કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં કોર્ટે જે કરવો જોઈતો હતો તેવો આદેશ તાબેદાર કોર્ટના આદેશના અતિક્રમણ અથવા બદલીમાં કરી શકે છે."

૯. અમે પક્ષકારો દ્વારા કરવામાં આવેલી દલીલો ધ્યાને લીધી છે, રેકૉર્ડ પર રજૂ કરવામાં આવેલા દસ્તાવેજોની મોજણી કરી છે અને કાયદા અને નિયમોની સંબંધિત જોગવાઈઓમાંથી પસાર થયા છીએ. સામાવાળા નં. ૧ / મૂળ અરજદારે નિયુક્ત અધિકારી, અહીં સામાવાળા નં. ૨ સમક્ષ ૧૯૮૭ના નિયમોના નિયમ ૬ હેઠળ અરજી દાખલ કરી હતી, જે વિવાદ અરજી નં. ૮/૨૦૧૮ તરીકે નોંધાઈ હતી. સામાવાળા નં. ૧ એ મુખ્યત્વે બે મુદ્દાઓ ઉપસ્થિત કર્યા છે એટલે કે;

(૧) કે કાપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની ચૂંટણી માટે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ના રોજ યોજાયેલ બેઠક વખતે અરજદારોએ પક્ષ દ્વારા આપેલ આદેશ (વહીવટ)નો ભંગ કર્યો છે.

(૨) કે ખાસ બેઠક માટે તા. ૧૯.૬.૨૦૧૮ના રોજ યોજાયેલ બેઠક કે જેમાં જુદી જુદી સમિતિઓની રચના કરવાની જરૂર હતી તેમાં પણ અરજદારોએ પક્ષના આદેશ (વહીપ)નો ભંગ કર્યો છે.

તા. ૭.૬.૨૦૧૮ની બેઠકમાં આદેશનો ભંગ:

૧૦. સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા વિવાદ અરજીમાં અરજદારો સામે મુખ્ય વિરોધ ઉપસ્થિત કરવામાં આવ્યો હતો કે કાપડવંજ નગરપાલિકાના ૨૮ સભ્યો માટે તા. ૨૯.૧૧.૨૦૧૫ના રોજ ચૂંટણી યોજાઈ હતી. તે અસરો અંગેનું નોટિફિકેશન તા. ૨.૧૨.૨૦૧૫ના રોજ ચૂંટણી અધિકારી અને પ્રાંત અધિકારી, કાપડવંજ દ્વારા પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવ્યું હતું [પૃષ્ઠ ૧૫૫]. પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની પ્રથમ મુદત એટલે કે ૨ ½ વર્ષનો સમયગાળો પૂર્ણ થયો હતો. જિલ્લા મ્યુનિસિપલ ચૂંટણી અધિકારીએ બીજી મુદત માટે પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની ચૂંટણી માટે તા. ૨૫.૫.૨૦૧૮નું એજન્ડા [પૃષ્ઠ ૧૫૯] બહાર પાડ્યું હતું. કાપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની ચૂંટણી માટે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ના રોજ બેઠક યોજવાની હતી.

૧૦.૧ અરજીમાં એવું જણાવાયું છે કે રાજ્ય પ્રમુખ શ્રી જીતુભાઈ વાઘાણીએ ભાજપના તમામ ચૂંટાયેલા સભ્યોને આદેશ (વહીપ) આપવા માટે તા. ૬.૬.૨૦૧૮ના રોજ જિલ્લા પ્રમુખ શ્રી દેવસિંહ જયસિંહ

ચૌહાણને અધિકૃત કર્યા હતા. અધિકૃતતા પત્રની નકલ રેકૉર્ડ પર પૃષ્ઠ નં. ૧૬૧ પર રજૂ કરેલ છે.

૧૦.૨ અધિકૃતતા પત્રના અનુસંધાનમાં, જિલ્લા પ્રમુખ શ્રી દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ના રોજ આદેશ (વ્હીપ) [પૃષ્ઠ ૧૬૩] આપ્યો છે. સામાવાળા નં. ૧નું વધુમાં એવું કહેવું છે કે તે જ વ્હીપ બેઠક પહેલા ભાજપના તમામ ચૂંટાયેલા સભ્યોને રૂબરૂમાં બજાવવામાં આવ્યો હતો અને તે અસરો અંગે તેમની સહીઓ મેળવવામાં આવી હતી. વ્હીપ અરજદારોને મળ્યો હતો પરંતુ તેઓએ વ્હીપ સ્વીકારવા માટે સહી કરવાનો ઇનકાર કર્યો છે. કે વ્હીપ આપવાની બાબત અરજદારો અને ભાજપના અન્ય તમામ ચૂંટાયેલા સભ્યોની જાણમાં હતી. વ્હીપ અંગે તા. ૭.૬.૨૦૧૮નો સદરહૂ નિર્દેશ, પત્ર રેકૉર્ડ પર પૃષ્ઠ ૧૬૪ થી ૧૭૨ પર રજૂ કરેલ છે.

૧૦.૩ વધુમાં એવું જણાવાયું છે કે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ના રોજની બેઠક દરમિયાન, શરૂઆતમાં અરજદાર નં. ૧ અને ૭ એ પક્ષ દ્વારા આપવામાં આવેલ આદેશ (વ્હીપ) વિરુદ્ધ પોતાની જાતને પ્રમુખ તરીકે ઊભા રાખ્યા હતા. અરજદાર નં. ૭ એ બેઠક દરમિયાન પ્રમુખ તરીકે પોતાની ઉમેદવારી પાછી ખેંચી લીધી હતી.

૧૦.૪ વધુમાં એવું જણાવાયું છે કે અરજદારોએ વ્હીપ / આદેશની વિરુદ્ધમાં મતદાન કર્યું છે અને અરજદાર નં. ૯ ગેરહાજર રહ્યા હતા અને આદેશ મુજબ મતદાન કર્યું ન હતું. વધુમાં એવું જણાવાયું છે કે અરજદારોએ ૧૯૮૭ના નિયમોના નિયમ ૧૦નો ભંગ કર્યો છે.

૧૧. અરજદારોએ નિયુક્ત અધિકારી સમક્ષ અરજદારો વતી જવાબી સોગંદનામું દાખલ કર્યું છે જેમાં પેરા ૪, ૫ અને ૬ માં નીચે મુજબ જણાવાયું છે:

“૪. જવાબ આપનાર ડિપોનન્ટ ઇનકાર કરે છે કે તેઓને કોઈ વ્હીપ આપવામાં આવ્યો હતો અથવા પ્રમુખ પદ માટે પંકજભાઈ મંગળદાસ પટેલ અને ઉપપ્રમુખ તરીકે અબ્દુલ કાદર કારીગરની તરફેણમાં મતદાન કરવા માટે પક્ષ દ્વારા તેઓને કોઈ સૂચના આપવામાં આવી હતી.

૫. પેરા ૪ માં કરવામાં આવેલા કથનો સંપૂર્ણપણે ખોટા છે. પક્ષ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હોવાનો આક્ષેપ કરાયેલ વ્હીપ પીઠાસીન અધિકારી દ્વારા બેઠકમાં વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો ન હતો કે જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા સદરહૂ હેતુ માટે પીઠાસીન અધિકારીને એવો કોઈ પત્ર આપવામાં આવ્યો ન હતો. તા. ૭.૬.૨૦૧૮ના રોજ યોજાયેલી બેઠકના પીઠાસીન

અધિકારી દ્વારા તૈયાર કરાયેલી મિનિટ્સમાં જો કે એવું જણાવાયું છે કે જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા વ્હીપ આપવામાં આવ્યો હતો પરંતુ તે બેઠકમાં વાંચી સંભળાવવામાં આવ્યો ન હતો. વાસ્તવિક હકીકતમાં પીઠાસીન અધિકારીએ પક્ષપલટા નિયમોના નિયમ ૧૦ માં દર્શાવેલ પ્રક્રિયાનું પાલન કર્યું નથી.

સામાવાળાએ, આક્ષેપ કર્યા મુજબ, કોઈ અલગ જૂથ બનાવ્યું નથી, કે ભારતીય જનતા પાર્ટીનું સભ્યપદ છોડી દીધું નથી.

૬. પિટિશનના પેરા નં. ૫ ના સંદર્ભમાં, અમે જણાવીએ છીએ અને રજૂ કરીએ છીએ કે બેઠક શરૂ થઈ તે પહેલાં અથવા બેઠકની શરૂઆતમાં સામાવાળાઓને કોઈ વ્હીપ આપવામાં આવ્યો ન હતો અને તેથી સામાવાળાઓએ પક્ષના હિતને ધ્યાનમાં રાખીને તે મુજબ મત આપ્યા છે. હું તેમાં કરેલા કથનો અને વાંધાઓ સાચા અને બરાબર ન હોવા તરીકે ઇનકાર કરું છું.

અમે જણાવીએ છીએ અને રજૂ કરીએ છીએ કે સામાવાળાઓ બેઠકની તારીખના એક દિવસ પહેલાં પક્ષની કચેરીએ ગયા હતા અને જિલ્લા પ્રમુખને મળ્યા હતા અને પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની તરફેણમાં મત આપવા અંગે કોઈ વ્હીપ

આપવામાં આવ્યો છે કે કેમ તે અંગે પૂછપરછ કરી હતી. જેના જવાબમાં જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જણાવવામાં આવ્યું હતું કે કોઈ સૂચનાઓ આપવામાં આવી નથી. અને જો તે અંગે કોઈ નિર્ણય લેવામાં આવશે, તો સામાવાળાઓને તેની જાણ કરવામાં આવશે તેવું જણાવવામાં આવ્યું હતું. પરંતુ ચૂંટણી પૂર્ણ થઈ ત્યાં સુધી, અધિકૃત વ્યક્તિ દ્વારા કોઈપણ પ્રકારનો વ્હીપ આપવામાં આવ્યો ન હતો.”

૧૧.૧ અરજદારોના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે દેવાભાઈ પર્બતભાઈ અવાડિયા અને અન્ય વિ. કમ્પિટેન્ટ ઓથોરિટી, એપોઈન્ટેડ બાય એન્ટી ડિફેક્શન એક્ટ અને અન્ય ના કેસમાં ૨૦૦૯ (૩) જીએલએચ ૩૮૫ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે જેમાં આ અદાલતે પેરા ૧૨, ૧૫ અને ૧૭(એ) માં નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“૧૨. નિયમ ૭ ના ઉપ-નિયમ (૭) હેઠળ, નિયુક્ત અધિકારીએ એવી પ્રક્રિયાનું પાલન કરવાનું રહે છે જે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતો સાથે સુસંગત હોય અને એ સુનિશ્ચિત કરવાનું રહે છે કે કોઈ સભ્ય ગેરલાયક ઠરવાને પાત્ર બન્યો છે તેવું તારણ આપા કાઉન્સિલર અથવા સભ્યને તેનો કેસ રજૂ કરવા માટે અને રૂબરૂ સાંભળવા માટે વાજબી તક આપ્યા વિના પહોંચવામાં ન આવે. તે વિવાદિત થઈ શકે નહીં કે જો કોઈ વ્યક્તિનો પુરાવો સોગંદ પર અથવા સોગંદનામા પરના

સ્ટેટમેન્ટ દ્વારા આપવામાં આવ્યો હોય તેનો સભ્યને ગેરલાયક ઠેરવવા માટે આધાર રાખવાનો હોય, તો તેવી વ્યક્તિની સંબંધિત સભ્ય દ્વારા ઉલટતપાસ કરવાની મંજૂરી આપવી જ જોઈએ. આ મૂળભૂત જરૂરિયાતમાંથી કોઈપણ વિચલન ચોક્કસપણે કુદરતી ન્યાયના સિદ્ધાંતોનું ઉલ્લંઘન ગણાશે. તેથી, નિયુક્ત અધિકારીનો એવો વ્યુ કે નિયમ ૭(૭) અરજદારની ઉલટતપાસની કલ્પના કરતો નથી તે મંજૂર કરી શકાય નહીં. જો કે, જ્યારે આપણે પક્ષપલટા નિયમો હેઠળ ગેરલાયકાત માટેની કાર્યવાહી સાથે કામ કરી રહ્યા હોઈએ, ત્યારે અરજદાર કે જેની અરજી પર ગેરલાયકાતની કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી છે તેની ઉલટતપાસ કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ કે કેમ અને સંબંધિત સભ્યને તેનો મૌખિક પુરાવો રજૂ કરવાની મંજૂરી આપવી જોઈએ કે કેમ, તે દરેક કેસની હકીકતો પર આધાર રાખવો જોઈએ અને કોઈ કડક અથવા સમાન ફોર્મ્યુલા કે જે દરેક કેસમાં લાગુ પડે તે નક્કી કરી શકાય નહીં.

૧૫. તેથી અરજદારની ઉલટતપાસ કરવાની મંજૂરી આપવાનો પ્રશ્ન કેસની હકીકતો પર આધાર રાખીને નક્કી કરવાનો રહેશે અને જો આવી મંજૂરી આપવાનો ઇનકાર કરવામાં આવે, તો નિયુક્ત અધિકારીના નિર્ણયને "વ્યથિત વ્યક્તિને સત્તામંડળ દ્વારા ન્યાયી વર્તન આપવામાં આવ્યું

હતું કે નહીં" તેની કસોટી પર પારખવાનો રહેશે. વર્તમાન કેસમાં, અપીલકર્તાઓએ આ અદાલતનો સંપર્ક તે તબક્કે કર્યો હતો જ્યારે નિયુક્ત અધિકારીએ ગેરલાયકાત માંગતી અરજી પર આખરી હુકમ પસાર કર્યો ન હતો. પ્રોસિડિંગ્સની પેન્ડન્સી દરમિયાન, અગાઉ નોંધ્યું તેમ, આવો આખરી હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો છે.

૧૭(એ) ૧૭. સમાપન કરતા પહેલા, અમે કેટલાક પાસાઓને સ્પષ્ટ કરવા માંગીએ છીએ: એ) અમે સ્પષ્ટ કરીએ છીએ કે ગેરલાયકાતની કાર્યવાહીમાં પણ, જો કોઈ સાક્ષીનો પુરાવો સોગંદ પર અથવા સોગંદનામા પર આપવામાં આવ્યો હોય, તેનો નિયુક્ત અધિકારી દ્વારા સભ્યની વિરુદ્ધમાં કોઈ હુકમ પસાર કરવા માટે આધાર રાખવા માંગતા હોય, તો તેવા સભ્ય પાસે આવા સાક્ષીની ઉલટતપાસ માંગવાનો અધિકાર રહેશે."

૧૧.૨ આ ચુકાદાને ટાંકીને, અરજદારના વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે જણાવ્યું છે કે સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ માટે કસૂરવારને વાજબી તક આપવી જરૂરી છે. આ અદાલતે ટાંકેલા ચુકાદામાં ઠરાવ્યું છે કે; જો પક્ષકાર સામા પક્ષના કોઈપણ સાક્ષીની ઉલટતપાસ માંગે છે, તો સાક્ષીની ઉલટતપાસ સંબંધિત સદરહૂ તક પૂરી પાડવી જરૂરી છે. આ અદાલત દ્વારા ઉપર દર્શાવેલ ચુકાદામાં સ્થાપિત રેશિયો સાથે કોઈ અસહમતી

નથી. તે વર્તમાન કેસને લાગુ પડતું નથી કારણ કે વર્તમાન અરજદારો દ્વારા નિયુક્ત સત્તામંડળ સમક્ષ દાખલ કરાયેલ જવાબી સોગંદનામું તેમજ આક્ષેપિત ચુકાદાને જોતા, કોઈપણ સાક્ષીની ઉલટતપાસની માંગણી અંગે કોઈ કથન નથી. પિટિશનના કથનોને ધ્યાનમાં લેતા પણ, તે એવો કોઈ વાંધો જાહેર કરતું નથી કે અરજદારોએ કોઈપણ સાક્ષીઓની ઉલટતપાસ માટે પૂછ્યું હતું અને નિયુક્ત અધિકારીએ તેનો ઇનકાર કર્યો હતો. વર્તમાન કેસના હકીકતલક્ષી પાસાઓને ધ્યાનમાં લેતા, અરજદારના વિ. સીનિયર એડવોકેટ દ્વારા ટાંકવામાં આવેલ ચુકાદો તેમને મદદરૂપ નથી.

૧૧.૩ અરજદારના વિ. સીનિયર એડવોકેટે આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલ ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે; અમારામાંથી એક (કોરમ: એસ. આર. બ્રહ્મભટ્ટ, જે), બચુભાઈ રમભાઈ મકવાણા વિ. સ્ટેટ ઓફ ગુજરાત થ્રુ એમ. ના કેસમાં ૨૦૧૨ (૨) જીએલઆર ૯૮૧ માં રિપોર્ટ થયેલ. સંબંધિત પેરા નીચે મુજબ પુનઃ રજૂ કરવામાં આવ્યા છે:

“૧૩. લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિફેક્શન એક્ટ, આમ વહીવટની પ્રક્રિયાને અસ્થિર કરવાના હેતુથી કોઈપણ અપ્રામાણિક ચૂંટાયેલા સભ્યોના અલોકશાહી પ્રયાસો અને ક્રિયાઓને રોકવા અને અટકાવવાની જોગવાઈ કરે છે. તે પક્ષપલટાનો આરોપ ધરાવતા ચૂંટાયેલા સભ્યો પર સખત અસર પૂરી પાડે છે, તેથી જોગવાઈઓનું સખતપણે અર્થઘટન કરવું જરૂરી છે. એક પ્રશ્ન ઊભો થાય છે કે શું લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિફેક્શન

એક્ટની જોગવાઈઓ રાજકીય પક્ષોને દરેક વિષય પર અને સંસ્થાની દરેક બેઠકો માટે 'નિર્દેશ' આપવાની કલ્પના કરે છે અને સક્ષમ કરે છે, પછી તે પંચાયત હોય કે નગરપાલિકા, જેમાં બહુમતી મતદાન દ્વારા નિર્ણયો લેવાના હોય છે? તેનો જવાબ સ્પષ્ટપણે "ના" છે. કારણ કે, જો એવું માનવામાં આવે, તો ચૂંટાયેલા વ્યક્તિગત સભ્ય, તેના વિવેકના આદેશ મુજબ કાર્ય કરવાનો તેનો મૂળભૂત કુદરતી અને બેફામ વ્યક્તિગત અધિકાર ગુમાવશે. આ તેને રાજકીય પક્ષના કેટલાક નેતાઓના હાથમાં માત્ર એક રોબોટ અથવા કઠપૂતળી બનાવી દેશે જેમના સદ્ભાવ અને ઈરાદાઓની કાયમી ખાતરી આપી શકાતી નથી. તેથી મારો સુવિચારિત વ્યુ છે કે લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિફેક્શન એક્ટની જોગવાઈઓ રાજકીય પક્ષોને તેના સભ્યોને ચોક્કસ રીતે અથવા તમામ દરખાસ્તોની તરફેણમાં મત આપવા માટે બંધનકર્તા 'નિર્દેશો' આપવાની સત્તા આપતી નથી, ભલે તે પંચાયત અથવા નગરપાલિકાઓની બેઠકો ન હોય પરંતુ તેની ઉપ-સમિતિની બેઠકો હોય જેમાં મતદાનની પ્રક્રિયાથી સત્તાના સમીકરણો પર જરાય અસર થવાની શક્યતા નથી.

૧૬. આમ ઉપરોક્ત બાબતોના પ્રકાશમાં વર્તમાન વિવાદની તપાસ કરતા, એ દર્શાવશે કે "તલાલા સામાજિક ન્યાય સમિતિ" ની બેઠકને તલાલા તાલુકા પંચાયતની બેઠક કહી

શકાય નહીં. ન્યાયિક સમિતિના પ્રમુખની ચૂંટણી માટે તે બેઠકમાં થયેલા મતદાનને તલાલા તાલુકા પંચાયતની બેઠક અથવા તલાલા તાલુકા પંચાયતના પ્રમુખની ચૂંટણી સાથે સરખાવી શકાય નહીં. તેથી મારો સુવિચારિત વ્યુ છે કે અરજદાર સામાવાળા નં. ૨ ને ન્યાયિક સમિતિના પ્રમુખ તરીકે ચૂંટવા માટે અથવા સામાવાળા નં. ૨ ને ન્યાયિક સમિતિના પ્રમુખ તરીકે ચૂંટવા માટે તેમની તરફેણમાં મત આપવા માટે ભારતીય જનતા પાર્ટીના જૂનાગઢ જિલ્લા એકમના જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા તા. ૨૦.૧૨.૨૦૧૦ ના રોજ આપેલા નિર્દેશનું પાલન કરવા માટે કોઈ જવાબદારી હેઠળ ન હતા. તલાલા તાલુકા ન્યાયિક સમિતિની બેઠકને તલાલા તાલુકા પંચાયતની બેઠક કહી શકાય નહીં. આવા નિર્દેશોના અનાદર માટે અરજદારે લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિક્લેક્શન એક્ટમાં જોગવાઈ મુજબ કોઈ ગેરલાયકાત વહોરી લીધી હોવાનું કહી શકાય નહીં.”

૧૧.૪ ઉપરોક્ત ચુકાદામાં, એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે સામાજિક ન્યાય સમિતિની બેઠકને તાલુકા પંચાયતની બેઠક કહી શકાય નહીં અને તેથી આદેશ અંગેની જોગવાઈઓ આવી સામાજિક ન્યાય સમિતિની બેઠકને લાગુ પડતી નથી. આ ચુકાદો વર્તમાન કેસને લાગુ પડતો નથી કારણ કે કાપડવંજ નગરપાલિકાની બેઠક માટેના આદેશના ભંગ અંગેનો આક્ષેપ છે પરંતુ નગરપાલિકાની કોઈ ઉપ-સમિતિ માટે નથી.

૧૧.૫ વિ. સીનિયર કાઉન્સેલે બાબુભાઈ વીરજીભાઈ પાધર વિ. એ.જે.શાહ ડેઝિગ્રેટેડ ઓફિસર ના કેસમાં સ્પેશિયલ સિવિલ એપિલકેશન નં. ૧૬૧૩૫/૨૦૧૬ માં મિસે. સિવિલ એપિલકેશન નં. ૧/૨૦૧૮ માં આ અદાલત દ્વારા પસાર કરવામાં આવેલ તા. ૨૪.૮.૨૦૧૮ ના ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. આ ચુકાદો પણ વર્તમાન કેસને લાગુ પડતો નથી કારણ કે ટાંકેલા ચુકાદા હેઠળની સમિતિના અધ્યક્ષે બેઠકની મિનિટ્સમાં આદેશની ચકાસણી નોંધવામાં આવી હતી. જ્યારે વર્તમાન કેસમાં તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ની બેઠકની મિનિટ્સમાં આદેશની આવી કોઈ ચકાસણી નોંધાયેલ નથી. વર્તમાન અરજદારોએ એક અલગ જૂથ બનાવ્યું હતું અને તેઓએ આદેશ વિરુદ્ધ મતદાન કર્યું હતું. જ્યાં સુધી તા. ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની બેઠકનો સંબંધ છે, અન્ય સભ્યોએ સત્તામંડળ દ્વારા આપવામાં આવેલ આદેશ વિશે ધ્યાન દોર્યું હતું પરંતુ અધ્યક્ષે (એટલે કે અરજદાર નં. ૧) તે અંગે ચર્ચા કરવાનો ઇનકાર કર્યો હતો.

૧૨. આ અદાલત સમક્ષ રજૂ કરાયેલ રેકૉર્ડને ધ્યાનમાં લેતા, નીચેની હકીકતો સામે આવે છે:

(એ) કાપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખની ચૂંટણી માટે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજની બેઠક માટે જિલ્લા મ્યુનિસિપલ અધિકારી અને કલેક્ટર દ્વારા તા. ૨૫.૫.૨૦૧૮ ના રોજ એજન્ડા બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો. [પૃષ્ઠ નં. ૧૫૯]

(બી) રાજ્ય પ્રમુખે જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણને સંબોધીને તા. ૬.૬.૨૦૧૮ નો અધિકૃતતા પત્ર લખ્યો છે [પૃષ્ઠ નં. ૧૬૧] જેમાં સભ્યોને પંકજભાઈ મંગળદાસ પટેલને પ્રમુખ તરીકે અને શ્રી અબ્દુલ કાદર કારીગરને ઉપપ્રમુખ તરીકે ચૂંટવા માટે આદેશ આપવામાં આવ્યો હતો.

(સી) કે જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણે કાપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ તરીકે શ્રી પંકજભાઈ મંગળદાસ પટેલ અને ઉપપ્રમુખ તરીકે શ્રી અબ્દુલ કાદર કારીગર અને કારોબારી અધ્યક્ષ તરીકે શ્રી ચિંતુભાઈ રાજુભાઈ પટેલને મત આપવાનો નિર્દેશ આપતો તા. ૭.૬.૨૦૧૮ નો આદેશ (વ્હીપ) બહાર પાડ્યો છે. [પૃષ્ઠ ૧૬૩].

(ડી) જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણ દ્વારા બહાર પાડવામાં આવેલ પત્રના સ્વરૂપમાં તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ના આદેશની મોજણી કરતા, એવું જણાવાયું છે કે કાઉન્સિલરે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ (ગુરુવાર) ના રોજ યોજનારી બેઠકમાં ફરજિયાતપણે હાજર રહેવાનું રહેશે. પ્રમુખ અને ઉપપ્રમુખ માટે આદેશ મુજબ મત આપવા અને આદેશનું ફરજિયાતપણે પાલન કરવા પણ નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો છે. એ બાબત પર પણ ભાર મુકવામાં આવ્યો છે કે જો કોઈ ભંગ કરવામાં આવશે, તો કાઉન્સિલરના સભ્યપદેથી ગેરલાયક ઠેરવવા માટે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી કરવામાં આવશે [પૃષ્ઠ ૧૬૪ થી ૧૭૨]

(ઈ) એ ઉલ્લેખ કરવો સંગત છે કે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ના નિર્દેશમાં [પૃષ્ઠ નં. ૧૬૪ થી ૧૭૨] તે વ્યક્તિઓના નામ જાહેર થતા નથી જેઓની તરફેણમાં મતદાન કરવાની જરૂર છે. આવા પત્ર અથવા આદેશ પર, અરજદાર નં. ૨ સિવાયના અરજદારોની કોઈ સહી નથી.

(એફ) રેકૉર્ડ પૃષ્ઠ નં. ૧૮૧ પર ચીફ ઓફિસર / પ્રાંત અધિકારી, કાપડવંજ નગરપાલિકાને સંબોધિત તારીખ વગરનો પત્ર દર્શાવે છે જેમાં જણાવાયું છે કે નીચે દર્શાવેલ ભાજપના કાઉન્સિલરો પક્ષના પ્રતિક પર ચૂંટાયા છે. તેમાંથી ૩ સભ્યોને ભાજપ દ્વારા સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યા હતા. બાકીના ૫ સભ્યો ભાજપના સભ્યો તરીકે ચાલુ છે. વધુમાં જણાવાયું છે કે અમે આઠ સભ્યો / કાઉન્સિલરે તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજનારી ચૂંટણી માટે પક્ષ (ભાજપ) માંથી એક અલગ જૂથ બનાવ્યું છે. આ પત્રની નકલ આને મોકલવામાં આવી છે; (૧) પ્રમુખ – ભાજપ, કાપડવંજ સંગઠન – શહેર ભાગ; (૨) પ્રમુખ, જિલ્લા બી.જે.પી. ખેડા અને; (૩) કલેક્ટર, ખેડા

(જી) પૃષ્ઠ નં. ૧૮૧ પરના આ તારીખ વગરના પત્રમાં, તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ની બેઠકનો સંદર્ભ ઉલ્લેખિત છે, અને તેથી, એવું અનુમાન કરી શકાય કે સદરહૂ પત્ર તા. ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજ અથવા તે પહેલાં લખવામાં આવ્યો છે. અરજદારોનો એવો કોઈ ઇનકાર નથી કે તેના પર તેમની સહીઓ નથી અને સદરહૂ પત્ર બનાવટી છે. અલગ જૂથ બનાવવા અંગે અરજદારોના

ભાગની કાર્યવાહી તા. ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી બેઠકની મિનિટ્સમાંથી મજબૂત થાય છે.

૧૩. અહીં નીચે કેટલાક ચુકાદાઓનો સંદર્ભ આપવો ઉપકારક રહેશે જેમાં ૧૯૮૬ ના કાયદા અને ૧૯૮૭ ના નિયમોની લાગુ જોગવાઈઓનું સ્વરૂપ, ક્ષેત્ર અને અર્થઘટન ચર્ચામાં આવ્યા છે.

૧૩.૧ સામાવાળા નં. ૨ અને ૩ ના વિ. સરકારી વકીલે કતારા ભાવેશભાઈ બાબુભાઈ વિ. ડેક્લિન્ડેડ ઓથોરિટી અંડર ધ ગુજરાત પ્રોવિઝન ફોર ડિસકવોલ અને અન્ય ના કેસમાં ૨૦૧૨ (૫) જુલાઈના ૪૫૦૩ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે આ અદાલતે ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ અને ૧૯૮૬ ના કાયદાની કલમ ૩ વિશે નીચેના પેરામાં અવલોકન કર્યું છે:

“૫.૫ ઉદ્ધંધન માટે થતા પરિણામોને ધ્યાનમાં રાખીને, આદેશનું સખતપણે અર્થઘટન કરવાની જરૂરિયાતને સદાશિવ એચ. પાટીલ વિ. વિઠ્ઠલ ડી. ટેકે [(૨૦૦૦) ૮ એસસીસી ૮૨] માં સુપ્રીમ કોર્ટના અવલોકનોમાંથી સમર્થન મળે છે.

“ કાયદા હેઠળ ગેરલાયકાત અંગેના તારણની અસર સ્થાનિક સત્તામંડળની રચના કરવાની લોકશાહી પ્રક્રિયા અનુસાર ઉમેદવારીમાં તેમની જીતને અનુસરીને તેમના દ્વારા ધારણ કરાયેલ ચૂંટાયેલા હોદ્દા પરથી વ્યક્તિને હટાવવાની થાય છે. આના પરિણામો માત્ર એક વ્યક્તિ તરીકે તેમના પર જ નહીં પરંતુ તેમના દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા મતક્ષેત્ર પર પણ પડે છે જે તેઓ ગેરલાયક ઠરવાના કારણે પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતું બંધ થઈ જશે. ચૂંટાયેલા કાઉન્સિલરને ગેરલાયકાતને આધીન થવા પર થતા શિક્ષાત્મક પરિણામો અને સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થા તેમજ સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થા દ્વારા શાસિત શહેર અથવા નગરના કામકાજ પર તેની અસરોને જોતા જોગવાઈઓનું સખતપણે અર્થઘટન કરવું પડશે. કાયદાની કલમ ૭ હેઠળના સંદર્ભ સાથે કામ કરતી વખતે કાયદા અને નિયમોની જોગવાઈઓનું સખત પાલન થયું હોવાનું દર્શાવવું આવશ્યક છે.”

૭.૩ હવે નિયમોના નિયમ ૧૦ નું અર્થઘટન કરવાના હેતુથી અને ઉપર ચર્ચા કરેલ અને ઠરાવેલ બાબતના સંદર્ભમાં અને તેના સંલગ્ન તરીકે, આક્ષેપિત ચુકાદા પર પ્રહાર કરવા માટે વિસ્તૃત રીતે આધાર રાખવામાં આવેલ દેવાભાઈ પર્બતભાઈ અવાડિયા (સુપ્રા) માં પેરા ૩૬ અને ૩૭ નો સંદર્ભ આપવો અને ટાંકવો યોગ્ય રહેશે,

“૩૬. નિયમોના પ્રથમ ભાગમાં એવી જરૂરિયાત છે કે આક્ષેપિત કસૂરવારે એ સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે કે આવા રાજકીય પક્ષ દ્વારા કોઈ આદેશ બહાર પાડવામાં આવ્યો છે કે કેમ, અને જો બહાર પાડવામાં આવ્યો હોય તો તેણે તેની નકલ મેળવવાની રહેશે. બીજી રીતે કહીએ તો અત્યાર સુધી અરજદાર પર અને અમુક અંશે નિયુક્ત સત્તામંડળ પર ખોટી રીતે સમજવામાં આવતો બોજ આક્ષેપિત કસૂરવાર પર શિફ્ટ થાય છે. સદરહૂ બોજ મૂળભૂત સ્વરૂપનો છે અને જ્યાં સુધી તેમાંથી મુક્ત ન થવાય ત્યાં સુધી એક ખંડનપાત્ર ધારણા ઊભી થાય છે કે આવા રાજકીય પક્ષે આદેશ બહાર પાડ્યો છે અને આક્ષેપિત કસૂરવારે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થામાં પક્ષના નેતા દ્વારા પૂરી પાડવામાં આવેલ રેકૉર્ડ પર ઉપલબ્ધ માહિતીના પ્રકાશમાં આવા નિર્દેશ વિરુદ્ધ કાર્ય કર્યું છે.

૩૭. સદરહૂ નિયમના પ્રથમ ભાગ દ્વારા આક્ષેપિત કસૂરવાર પર કાયદાકીય રીતે મુકાયેલા બોજમાંથી મુક્ત થવા માટે આક્ષેપિત કસૂરવાર દ્વારા નિયમોના બીજા ભાગનો ઉપયોગ કરી શકાય નહીં. બીજો ભાગ માત્ર બેઠકના અધ્યક્ષને રાજકીય પક્ષ દ્વારા આદેશ બહાર પાડવામાં આવ્યો છે કે કેમ અને રાજકીય પક્ષ દ્વારા તેના સભ્યોને પરિપત્રિત કરવામાં આવ્યો છે કે કેમ તેની ચકાસણી કરવાની જરૂરિયાત રાખે છે.

નિયમ ૧૦ નો સદરહૂ ભાગ રાજકીય પક્ષ પાસેથી આવા આદેશની નકલ મેળવ્યા પછી રાજકીય પક્ષના સભ્યોને રાજકીય પક્ષનો આદેશ પરિપત્રિત કરવાનો અધ્યક્ષ પર કોઈ બોજ મુકતો નથી. વાસ્તવમાં નિયમના બીજા ભાગનો હેતુ માત્ર એ સુનિશ્ચિત કરવાનો છે કે અધ્યક્ષ સાચી પરિસ્થિતિ જાણે છે જેથી આપેલા કેસમાં જો કોઈ કાઉન્સિલર/સભ્ય સદરહૂ સત્તામંડળ સમક્ષ નિવેદન કરે કે એવો કોઈ આદેશ બહાર પાડવામાં આવ્યો નથી તો અધ્યક્ષ પરિસ્થિતિ સ્પષ્ટ કરી શકે. નિયમના બીજા ભાગને વાંચવાનો અર્થ એવો થઈ શકે નહીં કે અધ્યક્ષ, જે અન્યથા કોઈપણ રીતે કોઈપણ રાજકીય પક્ષ સાથે જોડાયેલા નથી, તેમણે ચોક્કસ રાજકીય પક્ષ માટે અને તેના વતી કાર્ય કરવાની જરૂર છે, એ બાબતને ધ્યાનમાં રાખીને કે સ્થાનિક સ્વરાજ્યની સંસ્થામાં બે અથવા વધુ રાજકીય પક્ષો કાઉન્સિલરો/સભ્યોના વિવિધ જૂથો દ્વારા પ્રતિનિધિત્વ ધરાવતા હોઈ શકે છે. અધ્યક્ષને તમામ રાજકીય પક્ષો પાસેથી આદેશ એકત્રિત કરવા અને તેની નકલો તે તમામ રાજકીય પક્ષોના સંબંધિત સભ્યોને વહેંચવા માટે કહી શકાય નહીં.”

૧૩.૨ બચુભાઈ રમભાઈ મકવાણા વિ. ગુજરાત રાજ્ય શ્રુ એમ.
(ઉપરોક્ત) ના કેસમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે;

“૧૨. કલમ ૩ ની ઉપરોક્ત જોગવાઈનું તેના સાદા અને સરળ વાંચન પરથી ક્યાંય એવો નિર્દેશ મળતો નથી કે ચૂંટાયેલા સભ્યને પંચાયત અથવા નગરપાલિકાઓની પેટા-સમિતિઓની બેઠકોમાં તેના અંતરાત્મા મુજબ મતદાન કરતા રોકવામાં આવે છે. લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિફેક્શન એક્ટ જેવા કાયદાઓ ઘડવાનો મુખ્ય હેતુ અને કારણ દેખીતી રીતે અપ્રમાણિક પક્ષના સભ્યો, પક્ષના ટેકા, પ્રતીક અને લોકપ્રિયતાનો ઉપયોગ કરીને આ રીતે ચૂંટાયા પછી, હોર્સ-ટ્રેડિંગમાં સામેલ થતા અને બાહ્ય કારણોસર શાસક પક્ષને અસ્થિર કરતા રોકવાનો છે, જેની શાસનની પ્રક્રિયા પર દૂરગામી અસર પડી શકે છે. તેથી લોકશાહી શાસનના મૂળ માળખા પર ખૂબ ગંભીર પ્રહાર કરતી આવી શંકાસ્પદ અને અલોકતાંત્રિક પ્રથાઓમાં સામેલ થવાથી આવા અપ્રમાણિક તત્વોને ઉત્સાહિત ન કરવા અને રોકવા માટે, લોકલ ઓથોરિટીઝ ડિફેક્શન એક્ટ જેવી વૈધાનિક જોગવાઈઓ ઘડવામાં આવી છે.”

૧૩.૩ સામાવાળા નં.૧ ના વિ. વકીલે ઠાકરસિંહભાઈ શાવસિંહભાઈ રાઠોડ વિ. એ. જે. શાહ ડેઝિગ્રેટેડ ઓફિસર ના કેસમાં ૨૦૧૮ (૩) જીએલએચ ૩૦૬ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. આ ચુકાદામાં, ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ અને ૧૯૮૬ ના કાયદાની સેક્શન ૩ અંગેના અર્થઘટન અંગે ચુકાદાના પેરા ૯ માં ચર્ચા કરવામાં

આવી છે. અમે આ અદાલત દ્વારા આપવામાં આવેલા અવલોકન અને રેશિયો પર વિચાર કર્યો છે.

૧૩.૪ વિ. જીપી એ લાલસિંઘ જી. રાઠવા અને અન્ય વિ. સક્ષમ અધિકારી – સ્પોર્ટ્સ યુથ એન્ડ કલ્ચરલ એક્ટિવિટીઝ અને અન્ય ના કેસમાં ૨૦૧૦ (૧) જીએલએચ ૪૦૧ માં રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર પણ આધાર રાખ્યો છે જેમાં એવું ઠરાવવામાં આવ્યું છે કે ૧૫ દિવસના સમયગાળા પછી જે પક્ષનો હોય તેના મેન્ડેટથી વિપરીત મતદાન અથવા ગેરહાજરીના કૃત્યને માફ કરી દેવું એવા કાઉન્સિલર અથવા સભ્યના બચાવમાં આવશે નહીં. આ ચુકાદો આ કેસને લાગુ પડતો નથી કારણ કે અરજદારોની એવી કોઈ દલીલ નથી કે તેમનું કૃત્ય સત્તાવાળાઓ દ્વારા માફ કરવામાં આવ્યું છે.

૧૪. ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ નો સંદર્ભ લેવો ફાયદાકારક છે જે નીચે મુજબ છે:

“નિયમ ૧૦: મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અથવા નગરપાલિકાના કાઉન્સિલર અથવા પંચાયતના સભ્ય કે જેઓ રાજકીય પક્ષના પ્રતીક પર ચૂંટાયા હોય તેમણે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અથવા નગરપાલિકા અથવા પંચાયતની કોઈપણ બેઠકમાં હાજરી આપતી વખતે એ

સુનિશ્ચિત કરવાનું રહેશે કે આવા રાજકીય પક્ષ દ્વારા કોઈ મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો છે કે કેમ અને જો આવા રાજકીય પક્ષ દ્વારા કોઈ મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેમણે આવા રાજકીય પક્ષ પાસેથી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી પાસેથી આવો મેન્ડેટ મેળવવાનો રહેશે. મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અથવા નગરપાલિકા અથવા પંચાયતની કોઈપણ બેઠકના અધ્યક્ષશ્રી ચકાસણી કરશે કે રાજકીય પક્ષ દ્વારા આવો મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો છે, અને મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના કાઉન્સિલર અથવા નગરપાલિકાના સભ્ય અથવા પંચાયતના સભ્યને પરિપત્રિત કરવામાં આવ્યો છે.”

૧૪.૧ ૧૯૮૭ ના નિયમોનો નિયમ ૧૦ બે વ્યક્તિઓ પર જવાબદારી લાદે છે એટલે કે એક; પંચાયત / નગરપાલિકાના સભ્ય / કાઉન્સિલર કે જેઓ રાજકીય પક્ષના પ્રતીક પર ચૂંટાયા છે અને બીજા; પંચાયત / નગરપાલિકાની કોઈપણ બેઠકના અધ્યક્ષશ્રી.

૧૪.૨ રાજકીય પક્ષના પ્રતીક પર ચૂંટાયેલા નગરપાલિકાના સભ્ય પર લાદવામાં આવેલી ફરજ એ સુનિશ્ચિત કરવાની છે કે તેમના રાજકીય પક્ષ દ્વારા કોઈ મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો છે કે કેમ, અને જો તેમના રાજકીય પક્ષ દ્વારા કોઈ મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો હોય, તો તેમણે રાજકીય પક્ષ

પાસેથી અથવા તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી પાસેથી આવો મેન્ડેટ મેળવવાનો રહેશે.

૧૪.૩ ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ મુજબ, રાજકીય પક્ષ દ્વારા મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો છે અને નગરપાલિકાના કાઉન્સિલરને પરિપત્રિત કરવામાં આવ્યો છે તે ચકાસવાની ફરજ નગરપાલિકાની કોઈપણ બેઠકના અધ્યક્ષશ્રી પર પણ લાદવામાં આવી છે.

૧૪.૪ સુનિશ્ચિત કરવું એ જ્ઞાન અથવા માન્યતા પરિચય, સંજ્ઞાન કરતાં કંઈક વધુ છે. સુનિશ્ચિત કરવાનો અર્થ એ છે કે જે કરવાનું જરૂરી છે તેને ખાતરીપૂર્વક કરવું, સુરક્ષિત કરવું. નિયમ દ્વારા કાઉન્સિલર પર વધુમાં એ આદેશ આપવામાં આવ્યો છે કે તેઓ રાજકીય પક્ષ પાસેથી આવો મેન્ડેટ મેળવશે. મેળવવું શબ્દ એ પ્રાપ્ત કરવા અથવા લેવા કરતાં કંઈક વધુ છે અને તે હસ્તગત કરવા કે સમજવા જેવું છે. નિયમની ભાષા કાઉન્સિલર તરફથી કાર્યવાહી માટે ફરજિયાત કહેવાય છે અને નિર્દેશાત્મક નથી.

૧૪.૫ નિયમ ૧૦ ના અગાઉના ભાગનું પાલન સુનિશ્ચિત કરવા માટે આ એક બીજો ચેક છે. અધ્યક્ષશ્રીએ ચકાસવાનું રહેશે કે પક્ષનો મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવ્યો છે કે નહીં. તેઓ કોઈપણ મોડ દ્વારા ચકાસી શકે છે એટલે કે સંબંધિત પક્ષ પાસેથી, કચેરીમાં મળેલા પત્રવ્યવહારમાંથી, બેઠકમાં હાજરી આપતા સભ્યો / કાઉન્સિલરને પૂછીને, વગેરે. વધુમાં,

તેમણે નગરપાલિકાના કાઉન્સિલરોને મેન્ડેટ પરિપત્રિત કરવાનો રહેશે. બુદ્ધિશાળી અને કાર્યક્ષમ અધ્યક્ષશ્રી બેઠકની મિનિટો નોંધતી વખતે નિયમ હેઠળની તેમની મંજૂરીના પાલનની ચોક્કસપણે નોંધ લે છે.

૧૪.૬ ધારાસભાએ વધુમાં એ વાતનું ધ્યાન રાખ્યું છે કે જો મેન્ડેટ જારી કરવામાં આવે તો તે ૧૯૮૬ ના કાયદાના હેતુને નિષ્ફળ અથવા નિરાશ ન કરવો જોઈએ. કાયદાનો હેતુ પક્ષપલટાના આધારે ચોક્કસ સ્થાનિક સત્તામંડળોના સભ્યોની ગેરલાયકાત માટે અને તેને સંબંધિત બાબતો માટે જોગવાઈ કરવાનો છે. સેક્શન ૮(૧) મુજબ રાજ્ય સરકારે કાયદાના હેતુને પાર પાડતા નિયમો બનાવ્યા છે.

૧૫. અમે રેકૉર્ડ પર રજૂ કરેલા દસ્તાવેજો પર વિચાર કર્યો છે અને પક્ષકારોના વિ. વકીલોની દલીલો, લાગુ પડતી કાનૂની જોગવાઈઓ સાંભળ્યા પછી, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ નો નિર્દેશ / મેન્ડેટ જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યો હતો જેઓ પક્ષના રાજ્ય પ્રમુખ દ્વારા અધિકૃત છે. અરજદારો જ સારા કારણો જાણે છે, તેમણે તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ના રોજ અથવા તે પહેલાં એટલે કે બેઠક યોજાય તે પહેલાં આવો મેન્ડેટ મેળવ્યો નથી તેમજ તેની નકલ મેળવી નથી અને અલગ જૂથ બનાવવાનું મન બનાવી લીધું છે. અલગ જૂથ બનાવવાના અનુસંધાનમાં તેમણે ચિફ ઓફિસર, જિલ્લા રાજકીય પક્ષના પ્રમુખ અને કલેક્ટરને તારીખ વગરનો પત્ર મોકલવાનું યોગ્ય માન્યું છે, નહીંતર ઉપરોક્ત સત્તાવાળાઓને આવા પત્રો મોકલવાની કોઈ જરૂર

નથી. એટલું જ નહીં પરંતુ અરજદાર નં.૧ ની સામે અન્ય અરજદારોના મતદાન દ્વારા અને જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલા મેન્ડેટની વિરુદ્ધમાં અરજદાર નં.૧ પ્રમુખ તરીકે ચૂંટાયા છે. ૧૯૮૭ ના નિયમો સાથે વંચાણે લેતાં ૧૯૮૬ ના કાયદાની સેક્શન ૩ ને ધ્યાનમાં લેતાં આને સ્પષ્ટ પક્ષપલટો કહી શકાય.

તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી બેઠકમાં મેન્ડેટનો ભંગ:

૧૬. તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ ની બેઠક પછી, પક્ષે તારીખ ૮.૬.૨૦૧૮ ના રોજ કારણ દર્શાવો નોટિસ જારી કરી હતી કે શા માટે શિસ્તભંગની કાર્યવાહી શરૂ ન કરવી અને કપડવંજ નગરપાલિકાના કાઉન્સિલર તરીકેનું સભ્યપદ રદ કરવા માટે આગળ ન વધવું. સદર નોટિસની નકલ રેકૉર્ડમાં પાના નં. ૧૮૩ થી ૧૯૧ પર રજૂ કરવામાં આવી છે.

૧૭. અરજદાર નં.૧ કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ હોવાના નાતે વિવિધ સમિતિઓની રચના સહિતના દસ એજન્ડા વિગતો માટે તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજનારી બેઠક માટે તારીખ ૧૪.૬.૨૦૧૮ ની નોટિસ જારી કરી હતી.

૧૮. સામાવાળા નં.૧ ની મૂળ અરજીના પેરા ૭ મુજબ, એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ બેઠક યોજવામાં આવી હતી.

તે કે જિલ્લા પ્રમુખ ભાજપ દ્વારા તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ તેમના પક્ષના તમામ કાઉન્સિલરોને મેન્ડેટ (વ્હીપ) જારી કરવામાં આવ્યો હતો [પાના ૧૯૫ થી ૨૦૪ – અરજદારોની નકલ]. સદર મેન્ડેટ (વ્હીપ) કપડવંજ નગરપાલિકાના ચીફ ઓફિસરને તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ ભાજપ પક્ષના સભ્યને બજવણી કરવાની વિનંતી સાથે સોંપવામાં આવ્યો હતો. એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે હાલના અરજદાર નં.૧ કપડવંજ નગરપાલિકાના ચૂંટાયેલા પ્રમુખ હોવાથી બેઠકના અધ્યક્ષ હતા. તે કે સામાવાળા નં.૧ ની વિનંતી પર, બેઠક શરૂ થાય તે પહેલાં વ્હીપ વાંચવામાં આવનાર હતો. પરંતુ અરજદારોએ જણાવ્યું છે કે કોઈ ચર્ચા જરૂરી નથી કારણ કે ભાજપે તેમને મોકૂફ (સસ્પેન્ડ) કર્યા છે અને તેમણે અલગ જૂથ બનાવ્યું છે. અરજદારો દ્વારા કરવામાં આવેલા સદર નિવેદનના અનુસંધાનમાં, બેઠકના અધ્યક્ષશ્રી દ્વારા ચર્ચા કરવામાં આવી ન હતી. તે કે અરજદારોએ અલગ જૂથ બનાવ્યું છે અને તેમણે ૧૯૮૬ ના કાયદાની સેક્શન ૩(૧) (એ) હેઠળ પક્ષનું સભ્યપદ છોડી દીધું છે. સામાવાળા નં.૧ દ્વારા સેક્શન ૩ હેઠળની અરજીમાં એવું પણ જણાવવામાં આવ્યું છે કે તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮ અને ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી બેઠક દરમિયાન સક્ષમ સત્તાધિકારી / પક્ષ દ્વારા જારી કરાયેલા મેન્ડેટ / વ્હીપનો અરજદારોએ ભંગ કર્યો છે. તે કે અરજદારો પક્ષના પ્રતીક પર ચૂંટાયા છે પરંતુ તેમણે પક્ષના મેન્ડેટનું પાલન કર્યું નથી અને તેથી તેઓ નગરપાલિકાના સભ્યપદેથી ગેરલાયક ઠરવા પાત્ર છે.

૧૯. અરજદારોએ ડેઝિગ્રેટેડ ઓફિસર સમક્ષ રજૂ કરેલી જવાબની સોગંદનામાના પેરા ૭ અને ૮ માં જણાવ્યું છે જે નીચે મુજબ વંચાય છે:

“૭. અરજીના પેરા ૭ ના સંદર્ભમાં, તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી નગરપાલિકાની વાર્ષિક સાધારણ સભા દરમિયાન ઉદ્દેશ કર્યા મુજબ કોઈ વ્હીપ જારી કરવામાં આવ્યો હતો તે વાતનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. તેમાં રહેલા તથ્યો ખોટી રીતે રજૂ કરવામાં આવ્યા છે અને તે સ્વીકારવામાં આવતા નથી અને તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે. સામાવાળાએ જૂથ બનાવ્યું છે અને પક્ષમાંથી વિભાજિત થવા માટે સ્વેચ્છાએ આગળ આવ્યા છે તેવો આક્ષેપ તદ્દન ખોટો છે અને આથી તેનો ઇનકાર કરવામાં આવે છે.

૮. અરજીના પેરા ૮ ના સંદર્ભમાં, એવું જણાવવામાં આવે છે કે સામાવાળા એવા કોઈ કૃત્યમાં સામેલ થયા નથી, જે કાયદાની સેક્શન ૩ અને ૪ મુજબ તેમની ગેરલાયકાત માટે કારણભૂત બને.”

૨૦. રેકૉર્ડ પરથી જણાય છે કે;

(એ) તે સંબંધિત સમયે, અરજદાર નં.૧ કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખ હોવાના નાતે નગરપાલિકાના તમામ સભ્યોને તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાનારી ખાસ સાધારણ સભામાં હાજર રહેવા માટે તારીખ ૧૪.૬.૨૦૧૮ (પાના નં. ૧૯૩) ના રોજ નોટિસ જારી કરી હતી. આ નોટિસમાં ૧૦ એજન્ડા વિગતો સામેલ હતી. તેમાંથી એજન્ડા વિગત નં.૫ વિવિધ સમિતિઓની રચના માટે છે.

(બી) જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણે ચીફ ઓફિસર અને પ્રમુખ – કપડવંજ નગરપાલિકાને તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ (પાના નં. ૧૯૫-૧૯૬) નો પત્ર લખીને વિનંતી કરી હતી કે તેમણે આપેલો મેન્ડેટ ભાજપના કાઉન્સિલરને બજવવામાં આવે અને બેઠક દરમિયાન વાંચવામાં આવે અને કામગીરીમાં આવા મેન્ડેટની નોંધ લેવામાં આવે.

(સી) જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણે અરજદારો સહિત ભાજપના તમામ સભ્યોને તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના રોજ નિર્દેશ (વ્હીપ) જારી કર્યો હતો (પાના નં. ૧૯૭ થી ૨૦૫). એવું જણાવવામાં આવ્યું છે કે કપડવંજ નગરપાલિકાની તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની સાધારણ સભા બોલાવવામાં આવી છે, જેમાં વિવિધ સમિતિઓની રચના માટેના એજન્ડા નં.૫ નો સમાવેશ થાય છે. રાજ્ય પ્રમુખના નિર્દેશ મુજબ, તેઓ મેન્ડેટ જારી કરવા માટે અધિકૃત છે કે તમે (અરજદારો) કપડવંજ નગરપાલિકાના કાઉન્સિલર છો જેઓ ભાજપના પ્રતીક પર ચૂંટાયા છો

અને નીચે દર્શાવેલ વ્યક્તિઓની તરફેણમાં મત આપવા માટે નિર્દેશિત કરવામાં આવે છે;

અ.નં.	નામ	સમિતિ
૧.	શ્રી પંકજભાઈ મંગળદાસ પટેલ	મેનેજિંગ
૨.	શ્રીમતી ટીકુબેન મનુભાઈ પટેલ	ટાઉન પ્લાનિંગ
૩.	શ્રી કાદરભાઈ અહેમદભાઈ કારીગર	ફાયર સ્ટેશન
૪.	શ્રી દક્ષેશ ભરતભાઈ કણસારા	એમ.પી.હાઈસ્કૂલ
૫.	શ્રી ચિંતુભાઈ રાજેન્દ્રભાઈ પટેલ	બાંધકામ

વિવિધ સમિતિઓની રચના માટે ઉપર દર્શાવેલ વ્યક્તિઓને મત આપવા માટે વધુમાં નિર્દેશ આપવામાં આવે છે. વધુમાં એવી ચેતવણી આપવામાં આવે છે કે જો તેઓ ગેરહાજર રહેશે અથવા મત ન આપવાનું પસંદ કરશે અથવા તટસ્થ રહેશે અથવા જો તેઓ નિર્દેશ / વ્હીપ વિરુદ્ધ મત આપશે, તો તે વ્હીપનો ભંગ ગણાશે અને ૧૯૮૬ ના કાયદા હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવશે.

(ડી) તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની બેઠકની મિનિટો પાના નંબર ૨૦૭ થી ૨૨૮ પર રજૂ કરવામાં આવી છે. તે વંચાણે લેતાં, એવો ઉદ્દેશ કરવામાં આવ્યો છે કે જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણ દ્વારા જારી કરાયેલ મેન્ડેટ ૧૯૮૭ ના નિયમોના નિયમ ૧૦ હેઠળ વાંચી સંભળાવવામાં

આવ્યો હતો. ત્યારબાદ નવનિર્વાચિત પ્રમુખ (અરજદાર નં.૧) એ સ્પષ્ટતા કરી હતી કે તેઓને પક્ષમાંથી મોકૂફ (સસ્પેન્ડ) કરવામાં આવ્યા હતા અને તેમણે અલગ જૂથ બનાવ્યું હતું અને તેથી મેન્ડેટ વિશે કોઈ ચર્ચા કરવાની જરૂર નથી. તે કે જિલ્લા પ્રમુખ – દેવસિંહ જયસિંહ ચૌહાણ કપડવંજ નગરપાલિકાના કામમાં વારંવાર દખલગીરી કરે છે. એવું જણાય છે કે જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલા મેન્ડેટમાં સૂચવ્યા મુજબ સમિતિની રચના માટે કોઈ ટેકો આપવામાં આવ્યો નથી.

(ઈ) ત્યારબાદ સમિતિઓની રચના કરવામાં આવી હતી. કારોબારી સમિતિ, બાંધકામ સમિતિ, માધ્યમિક શાળા સમિતિ, પ્રાથમિક શાળા સમિતિ, ટાઉન પ્લાનિંગ સમિતિના નામોને ધ્યાનમાં લેતાં, એવું જણાય છે કે તમામ અરજદારોએ પક્ષના જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલા મેન્ડેટની વિરુદ્ધમાં મતદાન કર્યું છે.

૨૧. તારીખ ૧૪.૬.૨૦૧૮ ની નોટિસના એજન્ડા, ભાજપના જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા ચીફ ઓફિસર અને કપડવંજ નગરપાલિકાના પ્રમુખને લખાયેલ પત્ર, અરજદારો સહિત ભાજપના સભ્યોને જારી કરાયેલ મેન્ડેટ, તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ની બેઠકની મિનિટોને ધ્યાનમાં લેતાં, એ સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત થાય છે કે અરજદારોએ જિલ્લા પ્રમુખ દ્વારા જારી કરાયેલ તારીખ ૧૯.૬.૨૦૧૮ ના મેન્ડેટ / વ્હીપની અવગણના કરીને મતદાન કર્યું છે.

૨૨. અરજદારોનું એવું કહેવું છે કે તેઓને મોકૂફ (સસ્પેન્ડ) કરવામાં આવ્યા હતા અને તેથી તેઓ ભાજપ દ્વારા જારી કરાયેલા વ્હીપનું પાલન કરવા માટે બંધાયેલા નથી.

૨૨.૧ સામાવાળા નં.૧ ના વિ. સિનિયર વકીલે અરવિંદભાઈ રેવાભાઈ પ્રજાપતિ અને ૧ વિ. ગુજરાત રાજ્ય ના કેસમાં આ અદાલતના સ્પેશિયલ સિવિલ અરજી નં. ૩૪/૨૦૧૮ ના રિપોર્ટ થયેલ ચુકાદા પર આધાર રાખ્યો છે. આ અદાલતે નીચે મુજબ ઠરાવ્યું છે:

“૬.૫ તે ઉપરાંત, કાયદાની વધુ એક સ્થાપિત સ્થિતિ એ છે કે ચૂંટણી કાયદાઓનું સખત રીતે અર્થઘટન કરવાનું રહે છે જેમ કે સુનિલ કુમાર કોરી અને અન્ય વિ. ગોપાલ દાસ કાબરા અને અન્ય, (૨૦૧૬) ૧૦ એસસીસી ૪૬૭ માં રિપોર્ટ થયેલ કેસમાં માનનીય સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા અવલોકન કરવામાં આવ્યું છે અને તેથી, આ પ્રસ્તાવનાને ધ્યાનમાં રાખીને, જ્યારે ૧૯૮૬ ના કાયદા હેઠળ રહેલી જોગવાઈઓને જોવામાં આવે. આવી સખત જોગવાઈઓનો હેતુ રાજકીય પક્ષોના સભ્યો દ્વારા આ પ્રકારની અશિસ્તને અંકુશમાં લેવાનો છે અને તેથી, અહીં, હાલના કેસમાં, જો અરજદારો સભ્યો હોવા છતાં, પક્ષની અંદર સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલા વ્હીપનું અત્યંત ઉદ્વેગન કર્યું હોય, તો અશિસ્તના આવા કૃત્ય સાથે આ અદાલતના

વિચારાયેલા અભિપ્રાય મુજબ, સામાવાળા નં. ૧ દ્વારા યોગ્ય રીતે વ્યવહાર કરવામાં આવ્યો છે અને તેથી, વિપરીત હુકમે પક્ષપલટા કાયદા, ૧૯૮૬ ની જોગવાઈઓના મૂળ હેતુને જાળવી રાખ્યો છે અને તેથી, તેને કાયદામાં ભૂલભરેલો કહી શકાય નહીં. તે ઉપરાંત, મોફૂકી (સસ્પેન્શન) ને કોઈપણ સંજોગોમાં દૂર કરવા (રિમૂવલ) સમકક્ષ ગણી શકાય નહીં.

બિનતકરારીપણે, અહીં તે કોઈપણ રીતે દૂર કરવાનો કેસ નથી. મોફૂકીનો હેતુ માત્ર કોઈ વ્યક્તિને પ્રભાવના ક્ષેત્રથી કામચલાઉ ધોરણે, હાલ પૂરતો દૂર રાખવાનો છે અને તેથી, અરજદારોની આ મોફૂકીને દૂર કરવા તરીકે ગણી શકાય નહીં. મોફૂકીનો શબ્દકોશ અર્થ પણ આ અદાલતને એવા નિષ્કર્ષ પર આવતા રોકી શકશે નહીં કે મોફૂકીને દૂર કરવાનો અર્થ આપી શકાય નહીં.

૬.૬ વધુમાં, "મોફૂક" (સસ્પેન્ડ) શબ્દની વ્યાખ્યા ઓક્સફર્ડ અંગ્રેજી શબ્દકોશ દ્વારા વર્ણવવામાં આવી છે જે આ શબ્દ દર્શાવે છે, ૧) કામચલાઉ અટકાવવું; ૨) શિક્ષા તરીકે કોઈ હોદ્દા, ફરજો વગેરેમાંથી કામચલાઉ રીતે વંચિત રાખવું; ૩) કોઈ કાર્યવાહી, ઘટના કે ચુકાદા વગેરેને મુલતવી રાખવું કે વિલંબિત કરવું. તેથી આ મોફૂકીના અર્થો હોદ્દાને કામચલાઉ મુલતવી રાખવાનો નિર્દેશ કરે છે. આનાથી

વિપરીત, દૂર કરવાની અસર કાયમી ધોરણે સમાપ્ત કરવાની હોય છે.

૬.૭ આ અર્થને એડવાન્સ લો લેક્સિકનમાં વધુ વર્ણવવામાં આવ્યો છે જે દર્શાવે છે કે "મોફૂક" નો અર્થ વિલંબ કરવો; અમુક સમય માટે કોઈપણ વિશિષ્ટ અધિકાર, હોદ્દા કે ભથ્થામાંથી વંચિત રાખવું. "મોફૂક" શબ્દનો કાનૂની પરિભાષામાં ચોક્કસ અર્થ છે અને તેનો અર્થ કામચલાઉ નિષ્ક્રિય અથવા અપ્રભાવી, સ્થગિત રાખવું, કામચલાઉ રીતે રોકવું એટલે કે નાબૂદ થવાની સામે કામચલાઉ અટકાવવું અથવા સ્ટે આપવો.

૬.૮ કામચલાઉ ધોરણે કંઈક કરતા રોકવાની અથવા અમુક સમય માટે વંચિત રાખવાની સ્થિતિ અને તેથી, દર્શાવવામાં આવેલા ઉપરોક્ત અર્થને દૂર કરવા સાથે સરખાવી શકાય નહીં કે જે હોદ્દા પરથી સંપૂર્ણ સમાપ્તિ ધરાવે છે. એ વાત સારી છે કે ચૂંટાયેલા પ્રતિનિધિઓના કિસ્સામાં, આ "મોફૂકી" શબ્દને સરકારી નોકરીની મોફૂકી સમાન ગણી શકાય નહીં. સાથે સાથે, આ મોફૂકી એક કામચલાઉ ઉપાય તરીકે છે, તે સ્પષ્ટપણે જણાય છે કે સભ્ય પક્ષમાંથી સભ્ય મટી જતો નથી.

૬.૧૦ હવે, શિસ્તના ભંગના કિસ્સામાં પક્ષના સભ્ય સામે આ શિસ્તભંગની કાર્યવાહી કરવી શક્ય છે અને આ જ પ્રકરણમાં, શિસ્તના ભંગને પણ વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યો છે જેમાં, સદર શિસ્તભંગના કલોઝ (સી) દર્શાવે છે કે પક્ષના સક્ષમ સત્તાધિકારી દ્વારા પસાર કરાયેલા કોઈપણ નિયમનું ઉલ્લંઘન કરવું અથવા કોઈપણ હુકમનું અનાદર કરવું એ અશિસ્તનો એક ભાગ છે. તેથી, જો આ પ્રકરણને નજીકથી જોવામાં આવે તો, તે સ્પષ્ટ કરશે કે આ મોફૂડીને ક્યારેય પક્ષમાંથી દૂર કરવા અથવા સમાપ્તિ તરીકે ગણી શકાય નહીં.”

૨૩. ૧૯૮૬ ના કાયદા કે ૧૯૮૭ ના નિયમો હેઠળ કાઉન્સિલર કે સભ્યની મોફૂડીની કોઈ અલગ વ્યાખ્યા નથી. ૧૯૮૬ ના કાયદા કે ૧૯૮૭ ના નિયમો હેઠળ નગરપાલિકાના મોફૂડ કરાયેલા કાઉન્સિલર કે સભ્ય માટે કોઈ વિશેષ દરજ્જો વિચારવામાં આવ્યો નથી. પક્ષના સભ્ય સામે આદેશિત રાજકીય પક્ષના સભ્યપદેથી મોફૂડી એ નગરપાલિકા / પંચાયતના કાઉન્સિલર કે સભ્ય હોઈ પણ શકે અથવા ન પણ હોઈ શકે. રાજકીય પક્ષના સભ્યપદેથી મોફૂડ કરવાની સત્તા રાજકીય પક્ષના ક્ષેત્ર અથવા અધિકારક્ષેત્રમાં છે જ્યારે નગરપાલિકા / પંચાયતના કાઉન્સિલર કે સભ્ય તરીકે કામ કરતા મોફૂડ કરવાની કે રોકવાની સત્તા રાજકીય પક્ષની કામગીરીના ક્ષેત્રની મર્યાદામાં નથી.

૨૩.૧ નૈતિક અધઃપતન અથવા જેલમાં અટકાયત વગેરે સંબંધિત ગુનાના સંબંધમાં ફોજદારી કાર્યવાહીના કારણોસર કારોબારી હુકમો દ્વારા અમલમાં મૂકવા માટે પંચાયત અથવા નગરપાલિકાના સભ્ય / કાઉન્સિલરની મોકૂફી માટેની જોગવાઈઓ (એટલે કે ગુજરાત પંચાયત કાયદાની સેક્શન ૫૯, ૭૩, ૮૭) છે. કોઈપણ બેઠકમાં પ્રમુખ અધિકારીની સત્તાની અવગણના કરવા બદલ અથવા અવરોધક કે અપમાનજનક વર્તન માટે દોષી હોવાના કારણે પ્રમુખ અધિકારી દ્વારા સભ્ય / કાઉન્સિલરને મોકૂફ કરી શકાય છે [એટલે કે પંચાયત (પ્રક્રિયા) નિયમો ૧૯૯૭ નો નિયમ ૩૯]. કારોબારી હુકમો દ્વારા ઉપરોક્ત કારણોસર કાઉન્સિલર / સભ્યની મોકૂફી એ રાજકીય પક્ષમાંથી સભ્યની મોકૂફી કરતાં અલગ છે.

૨૩.૨ રાજકીય પક્ષમાંથી સભ્યની મોકૂફી સરકારી નોકરીના કાયદા સાથે સરખાવી શકાય તેવી નથી. જો સરકારી કર્મચારીને તેમની નોકરીમાંથી મોકૂફ કરવામાં આવે તો તેઓ સરકારી કર્મચારી તરીકે કાર્ય કરી શકતા નથી, આની સામે જો રાજકીય પક્ષ દ્વારા તેના સભ્ય સામે મોકૂફીનો હુકમ જારી કરવામાં આવે જે નગરપાલિકા / પંચાયતના કાઉન્સિલર / સભ્ય છે તો તેઓ નગરપાલિકા / પંચાયતના કાઉન્સિલર / સભ્ય તરીકે કાર્ય કરવાનું બંધ કરતા નથી.

૨૩.૩ પક્ષના હોદ્દેદાર અથવા પક્ષની કોઈપણ સત્તા દ્વારા રાજકીય પક્ષના સભ્યપદેથી મોકૂફીના સ્વરૂપને ધ્યાનમાં લેતાં વિવિધ ક્ષમતા /

પાસાઓ પર છે, અમે ઠરાવ્યું છે કે અરજદારોને તેમના પક્ષ દ્વારા મોકૂફ કરવામાં આવ્યા હોવા છતાં તેઓ રાજકીય પક્ષના મેન્ડેટનું પાલન કરવામાંથી મુક્તિ મેળવતા નથી.

૨૪. ૧૯૮૬ ના કાયદાની સેક્શન ૩ નો અહીં સંદર્ભ લેવો યોગ્ય છે, જે આ પ્રમાણે વંચાય છે:

“પક્ષપલટાના આધારે ગેરલાયકાત. – (૧) સેક્શન ૪ અને ૫ ની જોગવાઈઓને આધીન રહીને, કોઈપણ રાજકીય પક્ષ સાથે સંબંધ ધરાવતા કાઉન્સિલર અથવા સભ્ય કાઉન્સિલર અથવા સભ્ય તરીકે ગેરલાયક ઠરશે, –

(એ) જો તેણે સ્વેચ્છાએ આવા રાજકીય પક્ષનું સભ્યપદ છોડી દીધું હોય; અથવા

(બી) જો તે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન, પંચાયત અથવા ચથાપ્રસંગ, નગરપાલિકાની કોઈપણ બેઠકમાં તે જે રાજકીય પક્ષનો હોય તેના દ્વારા અથવા આ અંગે તેના દ્વારા અધિકૃત કોઈપણ વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારી દ્વારા જારી કરાયેલા કોઈપણ નિર્દેશથી વિપરીત મતદાન કરે છે અથવા મતદાન કરવાથી દૂર રહે છે, બંનેમાંથી કોઈપણ કિસ્સામાં આવા

મતદાન અથવા દૂર રહેવાની તારીખથી પંદર દિવસની અંદર
આવા રાજકીય પક્ષ, વ્યક્તિ અથવા સત્તાધિકારીની પૂર્વ
પરવાનગી મેળવ્યા વગર.”

૨૫. ઉપરોક્ત ચર્ચાને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારો એવો અભિપ્રાય છે કે
અરજદારોએ પૂર્વ પરવાનગી મેળવ્યા વગર, તેઓ જે રાજકીય પક્ષના છે
તેના દ્વારા જારી કરાયેલા નિર્દેશ / મેન્ડેટ વિરુદ્ધ તારીખ ૭.૬.૨૦૧૮
અને ૧૮.૬.૨૦૧૮ ના રોજ યોજાયેલી કપડવંજ નગરપાલિકાની બેઠકમાં
મતદાન કર્યું છે / મતદાન કરવાથી દૂર રહ્યા છે. ડેઝિગ્રેટેડ ઓફિસરે
કાયદા મુજબ કામ કર્યું છે અને યોગ્ય નિષ્કર્ષ પર આવ્યા છે કે
અરજદારોએ મેન્ડેટનો ભંગ કર્યો છે અને કપડવંજ નગરપાલિકાના
કાઉન્સિલરના પદ પરથી પક્ષપલટાના આધારે તેઓને યોગ્ય રીતે
ગેરલાયક ઠેરવ્યા છે. આથી, રિટ અરજી રદ કરવા પાત્ર છે અને તે મુજબ
રદ કરવામાં આવે છે. નોટિસ રદ કરવામાં આવે છે. ખર્ચ અંગે કોઈ હુકમ
નથી.

૨૬. મૂળ સ્પેશિયલ સિવિલ અરજી નં. ૧૧૭૬૯ / ૨૦૧૯ માં પસાર
કરાયેલા હુકમને ધ્યાનમાં રાખીને, સ્પેશિયલ સિવિલ અરજી નં. ૧૧૭૬૯
/ ૨૦૧૯ માં સિવિલ અરજી નં.૨/૨૦૧૯ માં કરવામાં આવેલી દાદ
તેમજ સ્પેશિયલ સિવિલ અરજી નં. ૧૩૦૫૪ / ૨૦૧૯ માં કરવામાં
આવેલી દાદ બચતી નથી. સિવિલ અરજી નં.૨/૨૦૧૯ તેમજ સ્પેશિયલ

સિવિલ અરજી નં. ૧૩૦૫૪/૨૦૧૯ નો તે મુજબ નિકાલ કરવામાં આવે છે.

(એસ.આર.બ્રહ્મભટ્ટ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

(વી. પી. પટેલ, ન્યાયમૂર્તિશ્રી)

જે. એન. ડબલ્યુ.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.